

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

Apare la 10 a fie-cărei luni.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Prețul de prenumerare:	Taxa inserțiunilor:
Pentru Austro-Ungaria . . . Cor. 10.— pe an.	1 pag. întregă Cor. 24.—, $\frac{1}{2}$ pagină Cor. 14.—
„ România . . . . . Lei 12.— „ „	$\frac{1}{4}$ „ . . . . . „ 8.—, $\frac{1}{8}$ „ „ 5.—
Abonamentele se primesc numai pentru anul întreg.	Abonamentele și inserțiunile se plătesc în Sibiu, anticipativ.

Toate lucrările publicate se remunerează.

S U M A R :

Patru orașe transilvănene. (Bogățiile lor. (Date statistice financiare de P.)	233—237
Băncile noastre. (Adunările generale din 1900. Seria III.)	238—261
Compararea celor patru metode principale ale contabilității	261—263
Teoria asigurărilor asupra vieții, (Asigurări de capital) de I. Lăpădatu	263—267
Agricultură: Situațiunea agricolă; Serviciul veterinar; Referenți agricoli în străinătate; Statistica recoltei; Grănare (Patule) de rezervă; Reservaștii economi; „Reuniunea română agricolă din comit. Sibiului“	268—271
Revista financiară: Situațiunea	271—273
Cronică: Anchetă pentru program european în mersul trenurilor; Trenuri accelerate în Transilvania; Scutirea de contribuție a hârtiilor de stat; Datoria flotantă a monarhiei	274
Literatură: „Buna chivernisală“	274
Trageri la sorți	274—276
Bursa de efecte din Viena	277—278
Bursa de efecte din București	279
Bursa de mărfuri din Budapesta	279

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE

editat din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina“, Sibiu; „Ardeleana“, Orăștie; „Auraria“, Abrud; „Berzovia“, Jidovin; „Bihoreană“, Oradea; „Bistrițana“, Bistrița; „Brădetul“, Orlat; „Cordiana“, Fofeldea; „Corvineana“, Hunedoara; „Crișana“, Brad; „Detunata“, Bucium; „Doina“, Cămpeni; „Economul“, Cluj; „Făgețana“, Făget; „Fortuna“, Rodna-vechie; „Furnica“, Făgăraș; „Hațegana“, Hațeg; „Hondoleana“, Hondol; „Hunedoara“, Deva; „Iulia“, Alba Iulia; „Lipovana“, Lipova; „Lugoșana“, Lugoș; „Lucașfărul“, Vêrșeș; „Cassa de păstrare“, Miercurea; „Mielul“, Poiana; „Munteana“, Ofenbaia; „Mureșana“, Reghin; „Mureșanul“, Radna; „Nădlăcana“, Nădlac; „Nera“, Bozovici; „Olteana“, Viștea-inf.; „Oraviceana“, Oravița; „Patria“, Blaj; „Plugarul“, Săcădate; „Racoțana“, Șeica-mare; „Sătmăreana“, Seini; „Sebeșana“, Sebeșul-săsesc; „Selăgeana“, Jibou; „Cassa de păstrare“, Seliște; „Sentinela“, Satul-nou; „Silvania“, Șimleu; „Someșana“, Deeș; „Steaua“, Petrovoselo; „Timișana“, Timișoara; „Ulpiana“, Grădiște; „Victoria“, Arad; „Vlădeasa“, Huedin; „Zlăgnea“, Zlagna.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Anul II.

Sibiu, 10 Iunie 1900.

Nr. 6.

Patru orașe transilvănene.

Bogățiile lor.

(Date statistice financiare de P.)

Orașele mai de căpetenie ale Transilvaniei sunt:

a) ~~Sibiul~~, odinioară capitala țerii, unde a fost reședința guvernatorului. Este centrul de întrunire al Românilor și centrul de întrunire al Sașilor.

b) ~~Clujul~~, centrul de astăzi al națiunii maghiare din Transilvania.

c) ~~Brașovul~~, odinioară centrul comerțului între Orient și Austria și

d) ~~Vașarheiu~~ sau Tîrgul-Mureșului, care trece de un centru secuencesc.

Cercetând asupra averii, de care dispun aceste orașe prin societățile și institutele de bani înființate în ele, găsim următoarele date interesante:

În Sibiu sunt 7 institute de bani: patru săsesci, unul românesc, două internaționale, anume:

1. Hermannstädter allg. Sparcassa-Actiengesellschaft. 1841.
2. Hermannst. Vorschuss-Ver., registr. Genossensch. mit unbesch. Haftung. 1863.

3. „Albina“ instit. de cred. și econ. 1872.
4. Bodencredit-Anstalt in Hermannstadt. 1872.
5. Hermanst. Spar u. Vorschuss-Cons. des I. allg. Beamtenv. der Oest.-Ung. Monarchie. 1876.

	Capital	Reserve	Depuneri	Pensiuni	Fonciere	Div.	Profit
Sparcassa	5	1501	5968	60	13369	583	83
Vorschussverein . . .	24	170	953	13	—	199	9
Albina	600	365	3084	131	2347	810	125
Bodencredit	100	1245	1997	75	13627	770	93
Beamtenverein	233	23	5	—	—	85	15
Vereinsbank	300	14	—	2	—	238	19
Filiala b. austr.-ung.	—	—	—	—	—	574	18
	1262	3318	12010	281	29343	3259	362

Clujul are opt institute unguresci, unul românesc și unul internațional, anume:

1. Kolozsv. gazdák hitel szöv. 1840.
2. Kolozsv. Kereskedelmi bank részv. 1885.
3. „Economul“ instit. de cred. și econ. 1886.
4. Erdélyr. m. jelz. hitelb. részv. 1891.

	Capital	Reserve	Depun.	Div.	Pens.	Profit	Fonciere
Kolozsv. gazd. sz. . . .	45	10	184	6	—	5	—
Kol. keresk. b. részv.	250	53	1099	713	6	28	—
Economul	100	41	434	129	11	15	—
Erd. jelz. hitelb. . . .	200	290	57	541	4	51	2507
Kol. tak. és hitelb. . .	600	126	4630	741	122	89	—
Erd. bank és takp. . . .	500	25	1609	361	—	44	—
Kolozsv. megyeib. . . .	50	11	772	61	4	23	—
Mezőgazd. bank.	100	17	701	192	—	16	—
Kolozsv. népbank	16	—	7	12	—	—	—
Filiala băncii A.-U.	—	—	—	2337	—	72	—
	1861	573	9493	5093	147	343	2507

Brasovul are trei institute sășesci, doue unguresci, doue internaționale și unul românesc, anume:

1. Kronst. allg. Sparcassa. 1835.
2. Filiala inst. Albina. 1882.
3. Brassói első takaréék és önségélyző szöv. 1884.
4. Brassói Bank és raktárház részv. 1897.

6. Siebenb. Vereins-Bank. Actien-Gesellsch. 1891.

7. Filiale der Oest.-Ung. Bank.

Situația acestor institute, cu finea anului 1898, era următoarea:*)

Efecte	Cambii	Hipotece	Lomb.	Realit.	C.-Corent	Diverse	Total	Împrumuturi acordate
2401	1138	15915	152	—	792	1171	21569	
143	955	180	—	62	—	31	1371	34011 Hip.
423	3031	3239	35	213	479	42	7462	386 Lomb.
1515	447	14487	—	317	497	644	17907	6279 Camb.
11	332	—	—	8	—	10	361	1809 CC.
—	1	190	—	299	41	42	573	<u>42485</u>
—	375	—	199	—	—	18	592	
4493	6279	34011	386	899	1809	1958	49835	

5. Kolozsv. takarék p. és hitel. részv. 1894.

6. Erdélyi bank és takarék p. részv. 1894.

7. Kolozsv.-megyei takarék p. részv. 1895.

8. Mezőgazdasági bank és tak. p. részv. 1895.

9. Kolozsv. népbank mint részv. 1898.

10. Filiala Băncii a.-u.

Situația lor financiară este aceasta:

Cambii	Hipot.	Realități	Diverse	Efecte	Lomb.	CC.	Total	Împrumuturi acordate
162	55	18	15	—	—	—	250	
1952	—	—	91	29	65	12	2149	9740 Esc.
159	484	67	17	3	—	—	730	5770 Hip.
144	2724	—	103	679	—	—	3650	771 Lomb.
1871	2507	386	432	213	358	541	6308	760 CC.
1565	—	—	226	530	11	207	2539	<u>17041</u>
909	—	—	12	—	—	—	921	
944	—	—	54	28	—	—	1026	
34	—	—	1	—	—	—	35	
2000	—	—	72	—	337	—	2409	
9740	5770	471	1023	1482	771	760	20017	

5. Nationalbank Actiengesellsch. 1899.

6. Filiala Băncii A.-U.

7. Kronst. allg. Pensionsanstalt.

8. Kronst. Spar u. Vorschussc. des Beamtenv.

Situația financiară este aceasta:

*) Sumele sunt computeate în *mii*, ear valuta în *florini v. a.*

	Capital	Reserve	Depuneri	Pensiuni	Diverse	Profit
Kronst. Allg. Sparcassa . . .	7	400	5866	30	557	87
Filiala inst. Albina	—	—	2165	—	561	29
Brassói első tak. és öns. sz.	138	16	274	—	50	9
Brassói bank és rakt. részv.	75	3	—	—	550	6
Nationalbank Actiengesel.	100	—	274	—	84	6
Filiala băncii a.-u.	—	—	—	—	1793	47
Pensions-Anstalt	1142	—	—	—	21	—
Beamtenverein	64	—	25	—	12	3
	1526	419	8604	30	3628	187

Vaşarheiul posede trei institute ungureşti :

1. Maros-Vásárhelyi takarékp. részv. 1869.

	Capital	Reserve	Depun.	Pens.	Profit	Div.	Efecte	Camb.
Maros-V. takarékp.	120	95	1957	—	21	349	49	2180
Erd. ker. hitelb.	320	76	687	57	27	481	302	969
Agrár takarékp.	1000	10	437	—	75	3277	—	3324
	1440	181	3081	57	123	4107	351	6473

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Concentrând datele singuratecelor oraşe căpătăm urmă-

	Capital	Reserve	Depuneri	Pens.	Fonciere	Diverse	Profit
Sibiu	1262	3318	12010	281	29343	3259	362
Cluj	1861	573	9493	147	2507	5093	343
Braşov.	1526	419	8604	30	—	3628	187
Vaşarheiul	1440	181	3081	57	—	4107	123
	6089	4491	33188	515	31850	16087	1015

Din aceasta se vede că Sibiuul dispune de cel mai mare capital, adecă de 49.835,000 fl., în rëndul al doilea vine Clujul, apoi Braşovul, şi în fine Vaşarheiul.

Toate institutele din aceste oraşe dispun de fl. 93.235,000 ; iar împrumuturile acordate prin ele se ridică la fl. 72.429,000, anume :

Hipotece	Lombard	Escompt	C.-Cor.	Efecte	Realități	Diverse	Total	Imprumuturi acordate
3912	28	427	1300	754	317	209	6947	
836	35	504	285	709	96	290	2755	5587 Hipot.
—	—	477	—	—	—	10	487	754 Lomb.
—	316	82	50	—	165	21	634	3305 Esc.
—	7	288	—	12	—	157	464	1635 C.-Cor.
—	368	1425	—	—	—	47	1840	<u>11281</u>
839	—	—	—	—	—	324	1163	
—	—	102	—	—	—	2	104	
5587	754	3305	1635	1475	578	1060	14394	

2. Erdélyi keresk. és hitell. részv. 1870.

3. Agrár takarék p. részv. 1896, cu următoarea situație :

Hipotece	Lombard	C.-Corent	Realități	Div.	Total	Impr. acordate
113	7	—	137	56	2542	1366 Hipot.
20	8	230	20	95	1648	15 Lombard
1233	—	11	—	231	4799	241 C.-Corent
1366	15	241	157	336	8989	1622

torul tablou :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Efecte	Escompt	Hipotece	Lombard	Realități	C.-Corent	Diverse	Total
4493	6279	34011	386	899	1809	1958	49835
1482	9740	5770	771	471	760	1023	20017
1475	3305	5587	754	578	1635	1060	14394
351	6473	1366	15	157	241	386	8989
7801	25797	46734	1926	2105	4445	4427	93235

Sibiul	42,485
Clujul	17,041
Brașovul	11,281
Vașarheiul	1,622
Cu totul	<u>72,429</u>

Băncile noastre.

(Adunările generale din 1900).

(Seria III.)

„*Bihoreana*“, institut de credit și de economii în *Oradea-mare*.

Active	Contul Bilanțului cu 31 Decembrie 1899 (I an de gestiune).	Passive	
Casa în număr	11,224·30	Capital social	600,000—
Capital neversat	129,714·08	Fondul de rezervă	474·46
Cambii de bancă	547,245·22	Spese de fondare	1,471·74
Cambii cu acoperire ipotecară	126,866·70	Depuneri spre fructificare	355,146·08
Credite ipotecare	121,133·20	Depozite de cassă	1,355·26
Credite de cont-curent	30,279·90	Saldul intereselor transitoare	9,695·30
Credite pe efecte	6,522—	Profit curat	37,711·38
Credite personale	4,783—		
Capitale elocate la alte institut	23,079·48		
Mobiliar	4,538·30		
10% descriere	453·84		
Diverse conturi debitoare	921·88		
Cor.	1.005,854·22	Cor.	1.005,854·22

Debit	Contul Profit și Pierdere.	Credit	
Interese după depuneri	11,928·62	Interese dela cambii de bancă	37,093·56
10% dare după interese de depun.	1,192·88	Interese dela cambii cu acoperire	
Contribuție	4,136·78	ipotecară	8,293·86
Salare	10,403·30	Interese dela cred. ipotecar	8,979·62
Spese curente (porto, luminat, în-		" " " pe efecte	365·10
călțit etc.)	2,716·62	" " " personal	402·08
Chirie	1,924·24	" de cont-curent	983·66
Descriere din mobilier	453·84	" după cap. eloc. la alte in-	
Profit net	37,711·38	stitutate (70% scut de dare)	8,523·58
		Provisiune	3,894·34
		Interese de înfățișare a acționarilor	1,931·86
	Cor, ...	Cor.	70,467·66
	70,467·66		

Institutul acesta înființat în 1898 ocupă după mărimea capitalului social locul al treilea între instituturile noastre de bani și judecând după extensiunea afacerilor și rezultatul atins în primul an de gestiune credem că are cele mai frumoase prospecte a se desvolta și înflori.

Prima adunare generală ordinară s'a ținut la 8 Martie a. e. n. sub presidiul d-lui *Iosif Vulcan* asistat de dl *Dr. Coriolan Pap* ca notar și de d-nii *Ioan Groza*, *Dr. Demetriu Kiss* și *Dr. Aurel Lazar* ca verificători ai procesului verbal. Au participat 58 acționari, cari reprezentau 666 acțiuni cu 519 voturi.

Profitul net de Cor. 37,711·38 s'a hotărît a se distribui cum urmează: 5% interese după ratele solvite Cor. 24,634·90 plătibile cu începere din 9 Martie 1900, fondului de rezervă Cor. 4,525·54, fondului special de rezervă cor. 2,500—; pentru scopuri filantropice-culturale cor. 228·36 și anume: pentru delegațiunea conferinței băncilor cor. 57·09, scoalelor normale gr. or. și gr. cat. din Oradea mare, Internatului gr. or. în Beiuș, Societăților academice „*Petru Maior*“ și „*România Jună*“, Bisericei gr. or. din Cuișed, Reuniunilor „*Gyermekbarát*“ și „*Népkonyha*“ din Oradea mare câte cor. 10—, la dispozițiunea direcțiunei cor. 50·27, tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiare cor. 1,712·76, tantieme și remunerațiuni

funcționarilor cor. 870·90, marce de prezență cor. 1,658—, pentru diferență de dare cor. 1,580·92.

Cu dotațiunea anului curent și cu restul speșelor de fondare în sumă de cor. 1,471·74, care încă s'a hotărît a se adăugă la fondul de rezervă, acesta va atinge suma de aproape cor. 8,500—.

În direcțiune au fost aleși cu mandat pe 2 ani d-nii *Antoniu Palladi* și *Dr. Nicolae Popoviciu*, iar în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 3 ani, d-nii *Samuil Ciceronescu*, *Dr. Florian Duma*, *Toma Păcală*, *Petru Popescu* și *Sava Raicu*.

*

„*Buna*,” însoțire de credit și depuneri în *Feleacul-săsesc* (comitatul Solnoc-Dobâca).

Active.	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (III. an de gestiune).	Pasive.	
Cassa în număr	60·66	Părți speculative solvite	4,615·86
Cambii de bancă	11,434—	Depuneri: de ale fond. de rezervă	192·80
Imprumute pe obligațiuni	2,660—	„ de ale fond. cultural	12·30
Mobiliarul	158·68	„ de ale privaților	2,245·12
Spese de fondare	175·70	Creditori	6,980—
		Profit curat	442·96
	Cor. . 14,489·04		Cor. . 14,489·04

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Interese la împrumute	544·60	Inter. la obl. și cambii de bancă esc.	1,078·82
„ capitalisate la depuneri	87·52	Interese de întârziere	25·74
„ la depuneri ridicate	18·02	Provisiuni și taxe de înscriere	309·88
Amortisare din mobilier 20%	52·88	Diverse	88·50
Amort. din speșele de fondare 20%	87·86		
Contribuțiuni erariale și comunale	93·52		
Contrib. la inter. de depun. capit.	10·04		
Contrib. la inter. de depun. ridicate	1·76		
Spese diverse	163·78		
Profit curat	442·96		
	Cor. . 1,502·94		Cor. . 1,502·94

Comparativ cu bilanțul pe 1898 se observă la „*Escompt*” o *creștere* de Cor. 1910—, la al doilea ram de operațiune, la „*Imprumuturi pe obligațiuni*” din contră o mică *decreștere* de Cor. 244—. Totalul activelor a *crescut* cu Cor. 1509.—. „*Capitalul social*” încă s'a *sporit* cu Cor. 319— asemenea „*fondul de rezervă*” cu Cor. 102— și „*Depozitele*” cu Cor. 431—. Profitul curat arată o mică *reducere* de Cor 30—. De excepționat ar fi expresiunea neusitată „*Părți speculative*” dificultată și anul trecut. Intereșele trans. anticipate încă lipsese.

Adunarea generală s'a ținut la 4. Martie a. c. n. sub presiul dlui *Michail Baciu*, participând în total 35 acționari, cari reprezentau 69 acțiuni cu tot atâtea voturi. Ca notar a fungat dl *Stefan Todoran*, iar ca verificători ai procesului verbal dnii *Francisc Bradu* și *Simion Irimieș*.

Profitul net de Cor. 442·96 s'a împărțit astfel: 5% dividendă după capitalul solvit Cor. 222·30, fondului de rezervă Cor. 66—, tantieme și remunerațiuni direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor Cor.

150-26, pentru scopuri culturale Cor. 4-40. S'a reales cassar al insoțirii cu unanimitate dl *Stefan Todoran*.

*

„*Cassa de păstrare*“ (reuniune) în *Seliște*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (XVI an de gestiune).		Pasive	
Cassa în număr	35,603-66		Depunerile membrilor	26,000—
Împrumuturi pe oblig. cu caventi	329,765—		Fondul de rezervă	63,881-10
Împrumuturi hipotecare	305,201—		Fondul de binefaceri	34,433-08
Cambii de bancă	65,286—		Fond de pensiune	832-50
Credite de cont-curent	57,725-06		Depuneri spre fructificare	717,753-38
Efecte publice	84,580—		Împrumuturi pe efecte	37,892—
Mobilier	1,215-04		Interese trans. anticipate pro 1900	7,722-44
Realități	8,951-60		Diverse conturi creditoare	838-92
Diverse conturi debitoare și interese transitoare restante	20,119-54		Profit net pro 1899	18,893-48
	<u>Cor. . 908,446-90</u>			<u>Cor. . 908,446-90</u>
Debit	Contul Profit și Perdere.		Credit	
Interese pentru depuneri spre fruct.	32,096-04		Interese dela împrumuturi pe obligațiuni cu caventi	28,817-78
„ „ fondul de binefaceri	1,777-46		„ dela împrumuturi hipot.	22,490-62
„ „ fondul de pensiune	21—		„ dela cambii de bancă	3,919-96
Spese diverse	6,870-96		„ dela cred. de cont-curent.	1,824-22
Contribuțiune directă și 10% după interese la depuneri	5,551-16		„ dela efecte publice	3,973—
Amortisare din mobilier	135—		Provisiuni	4,319-52
Profit net	<u>18,893-48</u>			<u>Cor. 65,345-10</u>
	<u>Cor. . 65,345-10</u>			

Comparativ cu bilanțul anului 1898 constatăm că ramul principal de operațiune: „Împrumuturile pe obligațiuni cu caventi“ s'au redus cu cor. 12,447—. „Escomptul“ din contră s'a sporit cu cor. 23,968—, iar „Împrumuturile hipotecare“ cu cor. 3,909—; o *decescere* de cor. 35,750— se observă și la „Credite de cont-curent“. Ca poziție nouă figurează în bilanț „Realitățile“, „Efectele proprii“ arată o neînsemnată *decescere* de cor. 700—, cauzată probabil de cursurile scădute dela finea anului. Totalul activelor a *crescut* față de 1898 cu cor. 32,311—.

La singuraticele poziții ale „Pasivelor“ se arată următoarele schimbări: „Fondul de rezervă“ a *crescut* cu aproape cor. 5,100—, „Fondul de binefaceri“ cu cor. 3,300—. „Fondul de pensiune“ nou creat cu cor. 832-50, toate trei fondurile cu cor. 9,219—. Suma totală a acestor trei fonduri dă considerabila sumă de cor. 99,146—. O *crescere* însemnată de cor. 51,446— se observă și la „Depozite spre fructificare“, dovadă că încrederea publicului față de aceasta reuniune bine fondată este în continuă *crescere*. „Reescomptul“ de astădată lipsese din bilanț din simplul motiv, că în urma restricțiunii afacerilor reuniunea dispunând de fonduri suficiente — n'a făcut us de creditul ce i s'a oferit. Profitul brut al anului 1899 este *mai mic* decât cel al anului precedent cu cor. 486-40, iar profitul curat *mai mare* cu cor. 690-02.

Adunarea generală s'a ținut la 22 Martie a. c. n. sub presidiul dlui *Dr. Nicolae Calefariu*, president al reuniunii, fiind notar dl *Dumitru Mosora* și *Constantin Cristiu*, iar scrutinători-verificători ai procesului verbal d-nii *Nicolae Hanciu* și *Dumitru Roșca*.

Prezenți au fost 57 membri, reprezentând 57 părți fundamentale cu tot atâtea voturi, și s'au luat următoarele concluse mai însemnate: Adunarea generală ia la cunoscință raportul general al direcțiunii precum și al consiliului de inspecțiune exprimându-și dorința: ca membrii reuniunii să poată face în adunarea generală propuneri independente, cari — împărțite de majoritatea membrilor — să ajungă la deliberare meritorică în proxima adunare generală și ca pe funcționarii reuniunii direcțiunea să-i institue provisor și numai adunarea generală să-i întărească definitiv; bilanțul prezentat se aprobă și profitul net de Cor. 18,893·48 se împarte conform dispozițiunilor §. 8 al statutelor în modul următor: 5% interese asupra capitalului social de Cor. 26,000.— = Cor. 1,300.—, 20% ale restului de Cor. 17,593·48 ca dividendă membrilor Cor. 3,518·70; în consecuență dividendă se fixează cu 18½% = Cor. 37.— plătită la prezentarea libelului de membru la cassa reuniunii; 30% fondului de rezervă Cor. 5,278·04, 45% fondului de binefaceri Cor. 7,917·07 și 5% tantieme Cor. 879·67. Quota de Cor. 7,917·07 menită pentru fondul de binefaceri se împarte conform Regulamentului pentru administrarea și întrebuințarea acestui fond astfel: ⅕ parte adică Cor. 1,583·42 pentru sporirea capitalului inatacabil al fondului de binefaceri, care în modul acesta se urcă Cor. 36,016·50, din fondul acesta se pot da, conform dispozițiunilor regulamentului, imprumuturi *fără interese* pentru instituțiuni culturale și filantropice din cercul Săliște; restul de Cor. 6,333·65 se distribuie cum urmează: 40% pentru înființândul spital public din Săliște Cor. 2,533·46, 20% pentru grădina de altoi ce este a se înființa în Săliște Cor. 1,266·73, 20% pentru fondul cultural al bisericei din Săliște Cor. 1,266·73, 20% pentru ajutoare de natură filantropică la dispozițiunea direcțiunii Cor. 1,266·73, din care s'a dat — afară de ajutoare la studenți săraci și văduve sărace: pentru masa studenților în Brașov (ajutor anual) Cor. 120.—, Școalei comerciale din Brașov Cor. 100.—, Casei naționale (II rată) Cor. 200.—, „Reuniunii agricole din Sibiu“ (III rată de membru fundator) Cor. 40.—, pentru monumentul lui „Șaguna“ Cor. 200.—, taxă de membru fundator la „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“ Cor. 200.—.

Cu dotațiunea anului curent „fondul de rezervă“ al reuniunii se urcă la Cor. 69,159.— „fondul de binefaceri“ la Cor. 36,016·50, „fondul pentru un spital public în Săliște“ la Cor. 7,358·06, „fondul grădinei cercuale de altoi“ la Cor. 3,679·03, în fine „fondul cultural al bisericei“ pentru susținerea scoalei la Cor. 3,679·03.

În direcțiune a fost reales prin aclamațiune dl *Dumitru Banciu*, ca vicepresident, iar în comitetul de supraveghiere cu mandat de 3 ani s'au ales d-nii *Petru I. Comșa*, *Ilie Hociotă*, *Mihail Ittu* și *Mihail Stoica* ca membri ordinari și ca suplenți d-nii *Dimitrie Roșca* și *Dimitrie O. Tempăncariu*.

Cifrele arătate în cele premergătoare sunt atât de eloquente, încât ne dispensează de o aprețiere mai de aproape a activității binefăcătoare, ce desvoaltă această reuniune în sfera sa de activitate, și care cu drept cuvânt poate servi de model multora din societățile noastre pe acțiuni, atât în ce privesce dotarea fondurilor de rezervă, cât și în privința distribuirei unei însemnate părți a profitului curat pentru scopuri filantropice culturale.

*

„Cassa de păstrare“, societate pe acțiuni în *Mercurea*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (II an de gestiune).	Pasive	
Cassa în număr	4,494-36	Capital social 640 acții à 100 cor.	64,000—
Efecte publice	8,060—	Fondul de rezervă	3,516-04
Împrumuturi pe cambii	53,717-78	Depuneri spre fructificare	143,858-16
Împrumuturi pe oblig. cu cav.	130,677-90	Interese anticipate pro 1900	2,214-88
Împrumuturi pe ipotecă	22,225—	Dividendă neridicată	104-22
Mobilier	1,130-14	Diverse conturi creditoare	595-42
Spese de fondare	990-36	Profit curat	7,181-94
Diverse conturi debitoare	175-12		
	<u>Cor. . 221,470-66</u>		<u>Cor. . 221,470-66</u>
Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Inter. pentru dep. spre fruct.	6,606-10	Inter. dela împrum. pe cambii	4,127-32
Inter. pentru fondul de rezervă	213-56	Inter. dela împrum. pe obligat.	8,579-78
Salare	1,320—	Inter. dela împrum. pe ipot.	1,514-08
Marce de prezență	1,124—	Interese dela efecte publice	243-22
Porto postal	110—	Provisiuni	2,895-86
Chirie	240—	Taxe de provocări	522-66
Spese	575-14	Taxe de întabulare	117—
Contribuțiune directă	1,531-84	Competență de scris	1,904—
Contrib. de 10% la int. de dep.	660-66	Venit dela vânzarea de produse	299-54
Competința de timbru	267-06		
Amortisare de mobilier	125-56		
Amortisare din spese de fond	247-60		
Profit curat	7,181-94		
	<u>Cor. . 20,203-46</u>		<u>Cor. . 20,203-46</u>

Dela ultima încheiere încoace institutul acesta a luat un avânt însemnat în toți ramii de operațiune, astfel au crescut „Escomptul“ cu Cor. 7177— „Împrumuturile pe obligațiuni cu cavenți“, care este ramul principal de operațiune cu considerabila sumă de Cor. 41,383— și „Împrumuturile ipotecare“ cu Cor. 10,185—. Ca dovadă despre buna conducere a acestei bănci servește faptul că posedă un însemnat stoc de „Efecte proprii“, cum nu vedem nici la bănci cu mult mai vechi și mai mari. Fondului de rezervă încă s'a dat dintru început atențiunea cuvenită, căci a crescut față de 1898 cu Cor. 2124— și va atinge cu dotațiunea anului curent suma de Cor. 6840— ceea-ce după o existență de 2 ani de sigur este un rezultat foarte frumos. O *crescere* însemnată de aproape Cor. 56,000— observăm și la „Deposite spre fructificare“ semn de încrederea de care se bucură tinerul institut în părțile acelea. Totalul activelor arată

o *creștere* de Cor. 59,762.—, iar profitul curat este *mai mare* decât în 1898 cu Cor. 1727.—.

Adunarea generală s'a ținut la 18 Martie a. c. n. sub presiul dlui *Ioan Droc*, fiind notar dl *Elie N. Petruțiu*, iar verificători ai procesului verbal dnii *Ioan Dragomir* și *Ioan Nicoara*. Prezenți au fost 23 acționari, reprezentând 242 acțiuni cu 66 voturi.

Profitul net de Cor. 7181·94 s'a distribuit astfel: dividendă Cor. 3840·— = 6% sau Cor. 6·— de cupon, plătit de la 1 Aprilie 1900, fondului de rezervă Cor. 3,324·— și 1/4% pentru „Fondul delegațiunii băncilor Cor. 17·94.

În comitetul de supraveghiere au fost aleși cu mandat pe un an dnii *Constantin Herția*, *Moise Opriș*, *Valeriu Milea*, *Ioan Popescu* și *Dr. Ioan Stroia*.

*
„*Comoara*“, institut de credit și de economii în *Comoriște*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (IX an de gestiune)	Pasive	
Numărar	901·92	Capital de acții	10,000·—
Cambii	19,301·—	Fondul de rezervă	5,000·—
Obligațiuni	31,224·12	Depuneri	16,150·72
Producte	1,077·60	Camete anticipate	665·68
		Cambii reescomptate	18,900·—
		Dividende neridicate	45·—
		Venit curat	1,684·24
	<u>Cor. 52,504·64</u>		<u>Cor. 52,504·64</u>

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Spese de manipulari	104·68	Camete după cambii	1,604·20
Camete de reescompt	1,180·20	Camete după obligații	2,548·40
Camete după depuneri	921·16	Provisiuni	1,336·44
Dare după cametele de depuneri	97·64	Venitul dela produse	768·—
Dări	629·12		
Salari și chirie	1,640·—		
Venit curat	1,684·24		
	<u>Cor. 6,257·04</u>		<u>Cor. 6,257·04</u>

Comparativ cu bilanțul anului 1898 vedem că „Escomptul“ s'a *reduș* cu Cor. 9319.—, „Imprumuturile pe obligațiuni“ din contră au *creșcut* cu fl. 5242.—. „Fondul de rezervă“, care a ajuns deja jumătatea capitalului social este neschimbat. „Depozitele spre fructificare“ s'au *reduș* cu Cor. 1550·—, iar totalul activelor cu Cor. 5104·—. Venitul curat arată o mică *creștere* de Cor. 44·—. Ca și în 1898 aproape întreg portofoliul de cambii este reescomptat, dovadă că se face în mare măsură us de credit. Termenii neusitați „Camete“ și „Conta“, excepționați și anul trecut, îi vedem menținuți, cu toate că în limbajul afacerilor de bancă se folosesc expresiunile „Contul“ și „Interese“.

Adunarea generală s'a ținut la 22 Martie 1900. n. sub presiul dlui *Iacob Molin*, asistat de dl *Achim Dabiciu* ca notar și de dnii *Petru Bottoș Paia* și *Pau Bottoș Zsivan* ca verificători ai procesului verbal. Prezenți au fost 15 acționari, reprezentând 160 acțiuni cu tot atâtea voturi.

Profitul curat de Cor. 1684·24 s'a distribuit astfel: dividendă Cor. 800·—, fondului de rezervă Cor. 400·—, cu care va ajunge suma de Cor. 5400·—, pentru scopuri filantropice culturale Cor. 84·24 și anume: scolarului Damaschin Bottoș Cor. 30·—, studentului gimnasial George Olde Cor. 46·— și pentru monumentul „Șaguna“ Cor. 8·— Dividenda s'a fixat cu 8% = Cor. 3·20 de cupon și se plătește cu începere dela 1 Iunie a. c. In direcțiune a fost ales d-l *Martin Ciulin*, iar în comitetul de supraveghiare dl *Petru Bottoș*.

*

„*Furnica*“, cassă de economii, societate pe acțiuni în *Făgăraș*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (XVI an de gestiune).		Pasive
Cassa în număr	5,523·13	Capital social 300 acțiuni à fl. 200	60,000·—
Cambii escomptate	578,393·12	Fond de rezervă	23,310·—
Imprumuturi pe oblig. cu cavenți 37,130·—		Fondul de pens. al funcționarilor	4,776·16
Imprumuturi pe efecte	4,474·59	Fondul de garanție pentru diferiți	
Realități	38,384·09	rami de operațiune	3,905·95
Diverse conturi debitoare	2,817·91	Depuneri spre fructificare	509,464·52
Mobilier	417·36	Cambii reescomptate	48,218·50
		Dividende neridicate	28·—
		Interese transitoare anticipate	1,397·39
		Diverse conturi creditoare	7,207·44
		Profit curat	8,832·24
	fl. . 667,140·20		fl. . 667,140·20

Eșite	Contul Profit și Pierdere	Intrate	
Interese pentru depun. spre fructificare solv. și capital. în decursul anului 1899	23,941·01	Interese dela cambii escomptate	37,603·12
Spese: Salare, porto, diverse	3,001·92	dela împrum. pe oblig. cu cav.	3,320·56
Marce de prezență	94·—	Chirie dela casele societății	1,695·—
Contribuțiune directă	1,659·69	Taxe pentru transcrieri de acțiuni	60·60
10% contribuțiune după inter. dep. spre fructificare solv. și capit. în anul 1899	2,394·11	Provisiuni	240·89
10% contribuțiune după inter. dep. solvite pe al IV-lea quart. și cap. în al II-lea sem. 1898 de fl. 11,871·54	1,187·16		
Arunc comunal	913·67		
Amortisare 10% din mobilier	46·37		
Profit curat	8,832·24		
	fl. . 42,920·17		fl. . 42,920·17

In comparațiune cu bilanțul pe 1898 se arată la ramul principal de operațiune, la „Escompt“ o *creștere* de fl. 20,967·—. „Imprumuturile pe obligațiuni cu cavenți“ din contră s'au *reduș* cu fl. 1752·—; „Imprumuturile pe efecte“, prezentate în bilanțul pe 1898 din eroare ca „Efecte“, încă au *creșcut* cu fl. 1,158·—, iar activele sunt *mai mari* decât la finea anului precedent cu fl. 12,392·—. „Fondurile de rezervă“ inclusive „fondul de pensiuni“ s'au *sporit* cu fl. 4084·—. O *creștere* însemnată de fl. 21,889·—

În comparațiune cu bilanțul anului expirat vedem că unicul ram de operațiune activ „Escomptul“ a *creșcut* cu fl. 4183—, mai departe se arată *creșcere* la „Capitalul social“ în sumă de fl. 4,319·90, la „Fondul de rezervă“ de fl. 812—, „Depozitele spre fructificare“ din contră s'au *reduș* cu fl. 1,779—. Activele au *creșcut* cu fl. 4097, iar „Profitul net“ cu fl. 432·75. De excepționat ar fi termenul neusitat „Taxe *fondale*“ din „Venitele“ contului „Profit și Perdere“, în locul căruia s'ar pute folosi unul din cuvintele „Taxe de înscriere“ sau „Taxe fundamentale“. Asemenea nu este corect numit contul „Profit și Perdere“ care cum vedem poartă numele de „Contul venitelor și *sarcinilor*“ în loc de „Contul venitelor și cheltuielilor“. Sarcini sunt „Pasivele“ din Bilanț și nu „Spesele“ sau „Cheltuielile“.

Adunarea generală s'a ținut la 11 Martie a. c. n. sub presidiul dlui *Vicențiu Pop*, fiind prezenți 61 din cei 142 de membri ai Reuniunii cari au reprezentat 224 de părți fundamentale cu tot atâtea voturi. Ca notar a funcționat dl *Ioan Ionescu*, iar ca verificători ai procesului verbal dnii *Iosif Heinermann* și *Iohann Sattler*.

Relativ la distribuirea profitului curat de fl. 1,139·89 ni s'a comunicat numai cuota cu care a fost dotat fondul de rezervă și anume cu suma de fl. 569·95 cu care va atinge fl. 1574·60.

În direcțiune au fost aleși dnii: *Dănilă Loichiță*, director, *Vasile Ciuta*, *Cziráky Henrik*, *Ioan Ionescu*, *Marcu Stoichiță*, *Martin Negrea* și *Iosif Müller*, iar în comitetul de supraveghiere dnii *Efta Blidariu*, *Iosif Gemănariu*, *Iosif Klosz*, *Trandafir Marchete*, *Vichente Pop* și *Vasile Șoșdeanu*.

*

„*Lugoșana*“, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în *Lugoș*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (XI an de gestiune).	Pasive	
Cassa în număr	18,329·15	Capit. de acții em. I	57,000—
Cambii de bancă	510,360·25	„ „ „ II	93,000—
Cambii hipotecate	64,752·50	Fond de rezervă general	13,147·96
Împrumut hipotecar	28,786·71	„ „ „ special	3,925·65
Realități	2,064·11	„ „ pensiuine	2,177·31
Efecte	1,925—	„ „ cultural	1,849·55
Mobilier	1,581·55	Depuneri spre fructificare	373,253·78
Cassa de păstrare postală	1,218·06	Reescompt	62,828—
Interese de reescompt anticipate	552·37	Contrib. după interese la depuneri	1,941·59
Interese rest. la împrumut hipot.	718·24	Inter. după cap. de acții nered.	159·29
Capit. de acții restant din em. II.	3,915·70	Dividendă neridicată	72—
Debitori	1,980·60	Interese transitoare pro 1900	4,649·50
		Creditori	1,048·99
		Profit curat	16,130·62
	fl. . 636,184·24		fl. . 636,184·24

Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese capitalisate și ridicate	19,415·95	Profit transpus din anul 1898	555·86
Interese de reescompt	5,327·70	Interese de escompt	52,260·75
Contribuțiune erarială și com.	2,828·88	Interese dela împrumut hipotecar	1,780·87
Contrib. după inter. capit. și red.	1,941·59	Interese după efecte	88·91
10% amortisare de mobiliar	175·72		
Pretensiuni dubioase descrise	1,500·—		
Salare	4,920·—		
Marce de prezență	542·—		
Tipărituri și registre	405·21		
Recuisite	311·63		
Competințe de timbru	105·48		
Spese postale	177·28		
Chirie	360·—		
Anunțuri	20·30		
Spese de călătorie	118·09		
Scopuri de binefacere	129·84		
Interese de cont-curent	276·10		
Profit curat	16,130·62		
	fl. . 54,686·39		fl. . 54,686·39

Comparând bilanțul acesta cu cel al anului 1898 constatăm că „Escomptul“ a scăzut cu fl. 6853·— și „Imprumuturile hipotecare“ cu fl. 2821·—, ceea-ce însă este contrabalansat prin un nou ram de operațiune: „Cambii hipotecate“, cari mai corect ar fi să se numească „Cambii cu acoperire hipotecară“. La „Efecte“ se observă o neînsemnată *creștere* de fl. 200·—; aci trebuie să repetăm ceea-ce am dis și anul trecut, că poziția aceasta prea este în mare disproporțiune față de însemnata sumă a „Depositelor spre fructificare“, cari arată considerabila *creștere* de fl. 63,221·— Un institut cu un capital social atât de mare și depozite atât de considerabile trebuie neapărat să se aprovizioneze, pentru eventuale casuri extraordinare cu o rezervă de efecte mai corăspunătoare. Din capitalul social de fl. 150,000·— a încurs până la finea anului 1899 fl. 146,084·30; Reservele inclusive fondul de pensuni și fondul cultural au *creșcut* cu fl. 4,648·— și vor atinge cu dotațiunea anului curent de fl. 2913·— suma de fl. 24,013·—. „Reescomptul“ s'a *reduc* față de anul expirat cu fl. 13,878·— asemenea observăm *reducere* de aproape fl. 1200·— la „Interese transitoare anticipate“ deși totalul intereselor încassate în 1899 face în sumă rotundă cu fl. 7000·— mai mult decât în 1898. Totalul activelor a *creșcut* cu considerabila sumă de aproape fl. 53,400·—, iar „Profitul curat“ cu aproape fl. 6000·—. În Contul „Profit și Perdere“ ar mai fi de excepționat cuvântul neusitat „Pretensiuni dubioase *descrise*“ în loc de . . . . . *amortisate*.

Adunarea generală s'a ținut la 24 Martie a. c. sub presiul dlui *Dr. George Popoviciu*, asistat de dl *Vasile Jurca jun.*, ca notar și de dnii *Pavel Crașovan* și *Nicolae Franți* ca verificători ai procesului verbal. Prezenți au fost 38 acționari, reprezentând 426 acțiuni cu 160 voturi.

Profitul net de fl. 16,130·62 s'a hotărît a se distribui astfel: dividendă fl. 10,500·— fondului de rezervă fl. 2,913·06, pentru scopuri culturale filan-

tropice fl. 750.—, tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor fl. 1420.— de repurtat în anul 1900 fl. 547·46. Suma de fl. 750.— destinată spre scopuri filantropice culturale se distribuie astfel: Scoalelor gr. or. și gr. cat. din Lugoș și „Mesei studenților“ din Brașov câte fl. 25.—, fondului protopopesc gr. or. al Lugoșului fl. 50.—; Societăților academice „Petru Maior“, „Carmen Sylva“ și „România Jună“ și Gimnasiului din Lugoș câte fl. 20.—, Reuniunii române de cântări din Lugoș fl. 40.—, Societății teologilor din Caransebeș fl. 30.— și „Pompierilor“ din Lugoș fl. 10.—, în fine la dispozițiunea direcțiunii spre distribuire ulterioară fl. 465.— Dividenda s'a fixat cu 7% = Cor. 14.— de cupon plătit imediat după adunarea generală.

În direcțiune au fost realeși dnii *Nicolae Ianculescu* și *Alexandru Maniu*, iar nou ales dl *George Crăciun*.

*

„*Munteana*“, societate de credit și de păstrare în *Ofenbaia*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (XI an de gestiune).	Passive	
Cassa în număr	2,743·32	Capital social	40,000.—
Cambii de bancă	183,336·60	Fondul de rezervă	20,000.—
Obligațiuni	9,012·62	Fondul special de rezervă	2,059·30
Mobilier	268·60	Depuneri spre fructificare	31,554·84
Diverse conturi debitoare	4,367·34	Cambii reescomptate	109,390·28
Interese restante	7,037·20	Dividende neridicate	209·30
		Interese transit. anticipate	689·66
		Profit curat	2,912·30
	Cor. . 206,815·68		Cor. . 206,815·68

Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese pentru fond. de rezervă	79·20	Interese dela cambii de bancă	12,522·14
„ „ depun. spre fruct.	2,066·04	Obligațiuni	398·92
„ „ reescompt	10,156·10	Competință și provisiune	6,566·88
Spese: Salare, și relut de quartir	4,120·62	Diverse	2,380·10
Marce de prezență	501.—		
Porto, chirie	206·02		
Contribuțiune	1,796·96		
Amortisare din mobilier	29·80		
Profit curat	2,912·30		
	Cor. . 21,868·04		Cor. . 21,868·04

Comparativ cu bilanțul precedent observăm că „Escomptul“ s'a redus cu Cor. 17,154.—, asemenea s'au redus „Imprumuturile ipotecare și pe obligațiuni cu caventați“ cu aproape Cor. 882.—, dovadă că institutul acesta în anul trecut și-a restrâns afacerile. O *reducere* însemnată se arată și la pozițiile „Diverse conturi debitoare“, care s'a redus cu aproape Cor. 2000.— și la „Interese restante“ reduse cu Cor. 2570.—. Totalul activelor s'a redus față de 1898 cu considerabila sumă de cor 28,961.— iar „Profitul curat“ cu Cor. 246.—. „Reservele“ au crescut cu Cor. 2155.— și întrec jumătatea capitalului social cu Cor. 2059.— adecă cu suma „Fondului special de

reservă“ creat numai anul trecut cu suma de Cor. 400.—. Din ce resurse a crescut fondul acesta atât de considerabil în cursul unui singur an nu scim.

Spre mirarea noastră „Fondul de pensiune“ care în bilanțul anului 1898 figura cu Cor. 1548.— în bilanțul de sus nu ocură. O *reducere* însemnată de aproape Cor. 19,500.— se observă la „Reescompt“, iar la „Deposite spre fructificare“ una de Cor. 9,612.—. „Interesele transitoare anticipate“ nici de astădată nu sunt în mai bună proporțiune față de interesele încassate, din contra s'au redus.

Adunarea generală s'a ținut la 2 Martie a. c. n. sub presiul d-lui *Ioan F. Tordai*, asistat de d-nii *Nicolae Fodorean* și *Simion Samoilă* ca notari și de dnii *Dr. George I. Anca*, *Dionisiu Muntean* și *Ioan Sêrbu* ca verificători ai procesului verbal. Prezenți au fost 23 acționari, reprezentând 266 acțiuni cu 171 voturi. Profitul curat de Cor. 2912·30 s'a distribuit în modul următor: dividendă și supradividendă Cor. 2400.— = 6% sau Cor. 2·40 de cupon, plătit cu începere din 1 Mai a. c.; fondului de rezervă Cor. 354·97, cu care se va urca la Cor. 22,414·27; pentru scopuri filantropice culturale Cor. 50 și anume pentru „Masa studenților“ din Brașov și Brad câte Cor. 10.—, Scoalei române gr. or. din Ofenbaia Cor. 17·34, pentru abonarea „Enciclopediei române“ Cor. 12·66; tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere Cor. 107·33. În direcțiune s'au ales dnii *Ioan I. Tordai*, *president*, *Vasile Bumbuș*, *Ioan Danciu*, *George Lazar*, *Dionisiu Muntean*, *Vasile Rus* și *Moise Țir*.

*

„*Mureșanul*“, institut de credit și economii în *M.-Radna*.

Active.	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (II an de gestiune.)	Pasive.	
Capital social restant	7,000.—	Capital social	80,000.—
Spese de fondare	597·32	Fond de rezervă	769·20
Cassa	2,806·10	Depuneri	26,277·38
Escompt	154,864·38	Deposite de cassă	5·20
Hipotecă	6,264.—	Reescompt	71,196.—
Credite personale	9,894.—	Interese transitoare	1,444·40
Lombard	2,808.—	Dividende neridicate	147·44
Mobilier	664·36	Tantieme neridicate	5·30
Diverse conturi debitoare	1,065·40	Profit curat	6,678·24
Efecte proprii	559·60		
	Cor. . 186,523·16		Cor. . 186,523·16

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Interese pentru fondul de rezervă	36·62	Interese:	
„ „ depun. spre fruct.	1,188·08	dela cambii	15,807·02
„ „ cambii reescomp.	5,187·24	„ hipotecă	743·86
Spese: Salare, porto, chirie, etc.	3,834·14	„ credite personali	1,122·96
20% amort. din spese de fond.	223·12	„ Lombard	293·48
Contribuțiuni diverse	858·58	„ Efecte proprii	38·70
Profit curat	6,678·24		
	Cor. . 18,006·02		Cor. . 18,006·02

In comparațiune cu bilanțul primului an de gestiune vedem că s'a dat extensiune mai mare cu deosebire „Escomptului“ care arată o *creștere* de aproape Cor. 29,900.—, pe când „Imprumuturile hipotecare“ s'au *reduș* cu Cor. 1782.—, iar „Creditele personale“ și „Lombardul“ sunt aproape neschimbate. „Efectele proprii“ încă arată o *decreștere* de Cor. 180.—. Din capitalul social de Cor. 80,000.— a încurs sub decursul anului expirat Cor. 73.000.—. „Fondul de rezervă“ a *creșcut* cu Cor. 746.— iar „Depozitele spre fructificare“ cu Cor. 2507.—. „Reescomptul“ din contra s'a *reduș* cu Cor. 4420.—. Totalul activelor este *mai mare* decât la finea lui Decembrie 1898 cu Cor. 2450.— iar „Profitul curat“ a *creșcut* cu Cor. 3076.—.

Adunarea generală s'a ținut la 29 Martie a. c. n., sub presidiul d-lui *Vasile Beleş*, fiind notar d-l *Ioan Suciu*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Emil Dogée* și *Pavel Serb*. Au participat 23 acționari, reprezentând 170 acțiuni cu 60 de voturi. Profitul net de Cor. 6678·24 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă Cor, 4,800.— = 6% sau Cor. 12.— de cupon, plătit imediat după adunarea generală; fondului de rezervă Cor. 1010·52 cu care va ajunge suma de Cor. 1779·72; tantiemă direcțiunii Cor. 160·60, care însă a renunțat la suma aceasta și a distribuit-o spre scopuri culturale filantropice cum urmează: „Masa studenților“ din Brașov, Societății teologilor și pedagogilor din Arad, Scoalei române și Pompierilor din M.-Radna câte Cor. 10.—, Societății academice „Petru Maior“ Cor. 20.—, Alumneului din Arad Cor. 40.—, la dispoziția d-lui Vas. Beleş ca protopop și inspector scolar pentru premii la examene Cor. 20·60, servitorului remunerațiune Cor. 40.—; tantiema comitetului de supraveghiere Cor. 53·56; despre împărțirea restului de Cor. 653·56 nu ni s'au comunicat datele mai de aproape.

*

„*Oraviciana*“, societate pe acțiuni in *Oravița*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (VII an de gestiune).	Pasive	
Cassa în număr	38,531·38	Capital de acții 2000 à 100 Cor.	200,000.—
Escompt de cambii	127,731·14	Depuneri spre fructificare	1,043,221·32
Escompt de cambii cu acop. hip.	688,520·66	Fond de rezervă	50,691·30
Imprumuturi hipotecare	661,022·92	Fond de rezervă disponibil	6,540·26
Credite personale	11,340·14	Fond de pensuni	3,000.—
Efecte	2,440.—	Fond cultural și de binefaceri	2,421·18
Cont-curent	12,147·34	Reescompt	178,556.—
Diverși debitori	6,977·34	Interese anticipate pro 1900	17,933·80
Mobilier după amort. de 10%	1,691.—	Dare după interese de depuneri	2,638·64
	Total 1.550,401·92	Dividendă neridicată	528.—
Abscrieri	3,459·74	Diverși creditori	6,725·04
	Cor. 1.546,942·18	Profit curat	34,686·64
		Cor. 1.546,942·18	

Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrată	
Interese de depuneri	52,677·64	Interese escompt	65,342·30
Interese reescompt	16,669·18	Interese ipotecare	57,517·78
Salarii și remunerațiuni	13,748·48	Interese credite personale	848·32
Chirie	720—	Interese efecte	160—
Spese de birou, porto postal comp. de timbru prenumer. și diverse spese	2,303·10	Provisiuni, venite din intabulări, interese de întârziere, taxe și di- verse venite	12,986·46
Scopuri de binefaceri	1,283—		
Contribuție directă comunală etc.	7,444·50		
10 ^o / _o dare după inter. de depun.	5,267·76		
Interesele fondului de rezervă . .	1,866·68		
Amortisare de mobiliar de 10 ^o / _o .	187·88		
Profit curat	34,686·64		
	Cor. . 136,854·86		Cor. . 136,854·86

În comparațiune cu bilanțul anului 1898 constatăm că în anul expirat institutul acesta și-a restrâns în măsură însemnată afacerile de „Escompt“ căci acestea arată o *reducere* de Cor. 121,172—; „Creditele camb. cu acoperire ipotecară“ din contra s’au *înmulțit* cu Cor. 36,886.—, asemenea se arată o *reducere* de Cor. 27,098— și la „Credite ipotecare“; celelalte ramuri de operațiune sunt aproape staționare. Totalul activelor arată o *decreștere* de Cor. 85,878.—. Pozițiile mai însemnate din „Pasive“ arată următoarele schimbări: „Depozitele spre fructificare“ o *creștere* de Coroane 28,043—, „fondul de rezervă“ o *creștere* de Cor. 8879.—, „fondul de rezervă disponibil“ din contra o *reducere* de Cor. 3012—, ceea-ce provine, după informațiunile ce le avem, de acolo că din fondul acesta s’au amortisat în anul expirat, dubioase în sumă de Cor. 3459·74 cum se vede aceasta și din bilanț. O *descreștere* însemnată a suferit în urma restringerei afacerilor de „Escompt“, „Reescomptul“ care s’a redus cu Cor. 130,998—. Profitul curat s’a *sporit*, față de 1898 cu Cor. 10,388—.

În cursul anului curent, institutul acesta și-a acuirat, precum aflăm, hârtii de valoare în sumă de circa Cor. 38,000—, ceea-ce fără îndoială va contribui la potențarea încrederii de care se bucură la publicul mare.

Adunarea generală s’a ținut la 1 Martie a. c. n., sub presiul d-lui director executiv *Ilie Trăilă*, asistat de d-nii *George Jianu* și *Ioan Perian*, ca notari și de d-nii Dr. *Ioan Nedelcu* și *Ioan E. Țieran* ca verificători ai procesului verbal. Profitul net de Cor. 34,686·64 s’a hotărît a se distribui cum urmează: dividendă și supradividendă Cor. 16,000—=8°/_o sau Cor. 8— de cupon, plătit cu începere dela 1 Martie a. c. n., fondurilor de de rezervă Cor. 10,768·44 cu care acestea vor cresce la Cor 61,459·75, pentru scopuri filantropice-culturale Cor. 578·82 cu care acest fond se va spori la Cor. 3500—, tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere Coroane 2962·38, directorului executiv Cor. 740·58, funcționarilor Cor. 493·72, remunerațiuni Cor. 742·70, de reputat în contul anului 1900 Cor. 2400—.

Tot odată s’a hotărît urcarea capitalului social de la Cor. 200,000.— la Cor. 400,000— prin emiterea a 2000 acțiuni nouă în valoare nominală de câte Cor. 100—.

Acțiunile acestea, asupra cărora au drept de prioritate acționarii vechi, se vor vinde cu prețul lor efectiv de Cor. 132.— din care Cor. 32.— în favorul fondului de rezervă, și se vor plăți în 3 rate anuale. După informațiunile ce le avem interesul publicului față de această emisiune este atât de mare, încât s'au subscris deja peste 2000 acțiuni, și ast-fel capitalul social probabil se va urca la Cor. 500,000.—.

*

„*Racoțana*“, cassă de credit și de economii în *Șeica-mare*.

Active.		Bilanțul cu 31 Decembre 1899.		Pasive.	
Cassa în numărar	3,503·48	Capital social	23,488·50	Fondul de rezervă	2,823·16
Cambii escomptate	18,523·81	Depuneri spre fructificare	10,691·86	Reescompt	13,850·80
Credite personale	31,965·42	Fondul de binefaceri	158.—	Dividende neridicate	55.—
Diverse	20.—	Creditori	21.—	Interese trans. anticipate pro 1900	523·65
Mobiliar	180.—	Profit curat	2,580·74		
		fl.	54,192·71	fl.	54,192·71
Debit		Cont Profit și Perdere.		Credit	
Interese diverse	553·12	Interese diverse	3,515·79	Provisiuni	709·59
Spese diverse	273·86	Spese restituibile	60·46	Diverse	3·39
Salare	500.—				
Contribuțiuni	402·01				
Amortisare din mobiliar	20.—				
Profit curat	2,580·74				
	fl.	fl.	4,289·73	fl.	4,289·73

În comparațiune cu bilanțul pe 1898 se observă că „Escomptul“ a *crescut* cu fl. 140.—, „Creditele personale“ cu fl. 1,155.—, iar totalul activelor cu fl. 4,150.—. Capitalul social s'a *sporit*, prin vârsăminte în contul acțiunilor de a III emisiune, cu fl. 3,488·50, „fondul de rezervă“, inclusive cel de binefaceri cu aproape fl. 1000.— și va atinge cu dotațiunea anului curent aproape fl. 3,500.—. „Depozitele spre fructificare“ încă au *crescut* cu fl. 555.—, „Reescomptul“ din contră s'a *reduc* cu fl. 1,035.—. „Interesele transitoare anticipate“ se presintă de astădată, în proporțiune cu interesele incassate, mai puțin favorabil decât anul expirat. Profitul curat a *crescut* cu fl. 176.—.

Adunarea generală s'a ținut la 14 Februarie 1900 n. sub presiul d-lui *Nicolau Racoța*, asistat de d-l *Ilie Ciurugă* ca notar și de d-nii *Georg Sztankovits* și *Nicolae Vintilă* ca verificători ai procesului verbal. Au participat 40 acționari reprezentând 334 acțiuni.

Relativ la împărțirea profitului net de fl. 2,580·74 ni s'a comunicat numai că dividenda s'a fixat cu fl. 5.— sau Cor. 10.— de cupon, plătilbil imediat după adunarea generală și că s'a dat: fondului de rezervă Cor. 500·48, pentru scopuri filantropice-culturale Cor. 20.— directorului și comp-

tabilului Cor. 260—, membrilor din direcțiune Cor. 200—, comitetului de supraveghiere Cor. 90— și în fine pentru marce de presentă Cor. 91—. În comitetul de supraveghiere a fost ales membru suplent d-l *Nicolae Vintilă*.

*

„*Sătmăreana*“, institut de credit și de economii în *Seini*.

Activa	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (VIII an de gestiune).		Pasiva
Numărar	1,503.05		Capital social, 1000 acții, à 100 fl. 100,000.—
Escompt de cambii	136,828.—		Fond de rezervă . . . . .
cambii ipotecare	111,192.—		. . . . .
Credit ipotecar	37,146.78		Fond special de rezervă . . . . .
Credit personal	9,888.82		. . . . .
Credit de Contocurent	5,200.76		Fond de pensiuni . . . . .
Efecte	2,120.—		. . . . .
Realități	19,801.76		Depuneri spre fructificare . . . . .
Diverse conturi debitoare	12,877.87		Reescompt . . . . .
Mobilier după amort. de 5%	975.73		. . . . .
	<u>fl. . 337,534.77</u>		Dividendă neridicată . . . . .
			. . . . .
			Diverse conturi creditoare . . . . .
			. . . . .
			Interese transitorii . . . . .
			. . . . .
			Profit curat . . . . .
			. . . . .
			<u>fl. . 337,534.77</u>

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate
Interese diverse	5,777.45	Interese la cambii . . . . .
Interese de reescompt	10,055.38	. . . . .
Contribuție diverse	2,498.19	Interese la credit ipotecar . . . . .
Spese de cancelarie și chirie	1,237.—	. . . . .
Marce de presentă	294.—	Interese la credit personal . . . . .
Salare	3,890.—	. . . . .
Amortisare: din mobilier	51.35	Venit la realități . . . . .
la pretensiuni dubioase și in-		. . . . .
teresele lor	5,135.41	
Profit curat	<u>1,981.29</u>	
	<u>fl. . 30,920.07</u>	
		<u>fl. . 30,920.07</u>

În comparațiune cu bilanțul anului precedent vedem că în anul 1899 institutul acesta și-a restrâns în măsură însemnată afacerile în toți ramii de operațiune, ast-fel „Escomptul“ s'a redus cu suma de fl. 23,107.—. „Creditele ipotecare“ cu fl. 6,355.06, „Creditele personale“ cu fl. 4,368.18. O *creștere* însemnată de fl. 10,475.— remarcăm la „Realități“ cumpărate cum reese din raportul Direcțiunei, la licitațiuni ținute pentru pretensiuni ale institutului. Totalul activelor s'a redus față de 1898 cu suma de fl. 25.606.—.

Posițiile din „Pasive“ arată următoarele schimbări: „Reservele“ inclusive fondul de pensiuni s'au sporit cu fl 3084.—; asemenea au crescut „Depozitele spre fructificare“ dela fl. 78,673.— la fl. 98,636,— va să țină aproape cu fl. 20,000.—, dovadă că pe lângă toate neînțelegerile ivite între direcțiune și fostul director executiv, neînțelegeri, cari ușor puteau avea urmări fatale pentru institut, încrederea publicului n'a scăzut, ci din contra a crescut. O *decreștere* considerabilă de peste fl. 41,200.— se arată la „Reescompt“, asemenea s'a redus „Interesele transitoare anticipate“ în proporțiune cum a scăzut — în urma restringerei operațiunilor — interesele încassate. *Profitul net* al anului 1899 s'a redus față de 1898 cu însemnata

sumă de fl. 6934—, ceea-ce la un capital social de fl. 100,000— este fără indoială un rezultat puțin mulțumitor. Causa acestui nesucces este că în interesul solidității bilanțului direcțiunea s'a vădut necesită a amortisa diverse pretensiuni dubioase vechi în sumă de fl. 5135·41, provenite mare parte din pretensiuni luate la timpul său dela licitudatul „Perșeu“ în Seini.

Adunarea generală s'a ținut la 19 Martie a. c. n. sub presiul d-lui *George Pup de Basesci*, fiind notari d-nii *George Achim* și *Gavril Trif*, iar verificători ai procesului verbal dnii *Mihailu Ghirithi*, *Aurel Pelle* și *Alex. Stețiu*.

Au participat 31 acționari, reprezentând 303 acțiuni cu 205 voturi și s'a aprobat bilanțul prezentat, votându-se direcțiunei și comitetului de supraveghiare absolutoriu pentru gestiunea anului 1899. În conformitate cu propunerea direcțiunei, s'a hotărît mai departe, ca în sensul §-lui 77 din statutele societății, profitul net de fl. 1981·29 să se completeze cu suma de fl. 4018·71 la fl. 6000— din fondul de rezervă, și să se distribuie între acționari o dividendă de 6% = Cor. 12— de cupon, plătilbil cu începere de la 1 Iunie a. c. În modul acesta „fondul de rezervă“ se va reduce la suma de fl. 7128— având ca anticipațiunea de fl. 4018·71 să se restituie în anii următori mai favorabili. Modificarea statutelor pusă în programa adunării generale, lipsind numărul suficient de acțiuni reprezentate, a trebuit amânată.

În direcțiune au fost aleși d-nii *Vasile Achim*, *Ioan Crișan*, *Alexiu Pop* și *George Șiota*, iar în comitetul de supraveghiare d-l *Dominic Rațiu*.

*

„*Schintea*“, institut de credit și economii în *Tăure* (Tohât, comit. Bistrița-Năsăud).

Active.	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (IV an de gestiune)	Pasive.	
Cassa	247·71	Capital acționar	5,000—
Cambii escomptate	17,686—	Depuneri spre fructificare:	
Inventar după amortis. de 10%	52·50	a) de ale privaților	5,538·91
Interese restante	14·46	b) de ale fondului de rezervă	753·48
		c) de ale fondului filantropic	99·53
		Reescompt	5,484—
		Interese anticipate	217·15
		Dividende neridicate !	29·75
		Profit curat	877·85
	fl. . 18,000·67		fl. . 18,000·67
Esșite	Contul Profit și Perdere	Intrate	
Interese după depuneri	327·80	Interese după împrumuturi	1,339·62
Interese de reescompt	391·03	Interese de întârziere	55·94
Dări	245·04	Provisiuni și taxe	676·48
10% amortisare de mobilier	7·50		
Salare	180—		
Chirie de casă	20—		
Spese de tot soiul	22·82		
Profit curat	877·85		
	fl. . 2,072·04		fl. . 2,072·04

Unicul ram de operațiune „Escomptul“ a crescut față de 1898 cu fl. 2476—, iar totalul activelor cu fl. 2604—. *Crescere* se arată mai departe la „Deposite spre fructificare“ de fl. 1498.— și la „Reserve“ de fl. 327—. „Fondul filantropic“ creat anul trecut încă se presintă cu aproape fl. 100—. In proporțiune cu „Escomptul“ a crescut și „Reescomptul“ și anume cu fl. 514—. Bonitatea bilanțului present se ridică față de cel pe 1898 prin faptul că de astă dată s'a ținut cont și de „Interesele transitoare anticipate“ cari in 1898 au lipsit cu totul. Profitul a crescut cu toate acestea cu fl. 17.—.

Adunarea generală s'a ținut la 11 Martie a. e. n. sub presidiul d-lui *Ioan Bulbuc*, fiind notar d-l *Ioan Pop*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Ioan Borgovan* și *Gavrilă Avram*. Prezenți au fost 35 acționari, reprezentând 146 acțiuni, cu tot atâtea voturi.

Profitul net de fl. 877·85 s'a distribuit ast-fel: dividendă fl. 350.— = 7% sau Cor. 3·50 de cupon, plătilbil cu incepere dela 1 Iuliu 1900, fondului de rezervă fl. 300— cu care acesta va cresce la fl 1053—, fondului filantropic fl. 49·85, tantieme și remunerațiuni fl. 178—.

In direcțiune au fost realeși d-nii *Ioan Bulbuc*, president, *Mihail Făgărașan* director executiv și *Toader Borgovan*, *Nicolae Brian* și *Ioan Fêt lui George* membri pe un nou period de 3 ani.

In comitetul de supraveghiare au fost aleși cu mandat de un an d-nii *George Curtean*, *Grigore Murășean* și *Grigore Rus*.

„*Speranța*“, reuniune de împrumut și păstrare *Borgo-Prund*.

Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (XV an de gestiune).			
Pasive	Active		
Părți fundamentale	48,141·12	Prețul inventarului	133—
Detorii	3,463·53	Capitale elocate	94,450·97
Împrumut cambial	7,500—	Interese restante	1,224·72
Deposite	32,663·80	Solviri anticipative	150·93
Fondul de rezervă	2,279·51	Efecte	500—
Interese anticipative	1,218·50	Restul cassei cu finea 1899	1,516·82
Dividende neridicate	17·68		
Câștig per Saldo	2,692·30		
	fl. . 97,976·44		fl. . 97,976·44
Intrate		Conspect de venite.	
		Eșițe	
Interese solvite pro 1899	6,603·48	Interese după depozite	1,543·14
Interese restante pro 1899	940·66	Interese după capit. fundam.	2,303·25
Provisiune	392·03	Interese după împrumutul camb.	610·64
Taxe de înscriere	29·75	Dare de 10% după depozite	154·31
Interese de întârziere	323·73	Competința fondului de rezervă	77·19
Diverse	1,163·94	Administrațiunea	1,260—
		Chiria localităților	20—
		Dare regească	621·37
		Imposite	94·64
		Spese postale, tipărituri, etc.	47·60
		Diverse	29·15
		Saldo	2,692·30
	fl. . 9,453·59		fl. . 9,453·59

În comparațiune cu bilanțul anului precedent vedem că poziția „Capitale elocate” arată o *creștere* de fl. 11,914.— iar totalul activelor s'a *sporit* cu fl. 11,106. — . Ca poziție nouă se presintă „Efectele proprii.” „Capitalul social” a *creșcut* față de 1898 cu fl. 2939.— „Reescomptul” sau „Imprumute cambiale” cum se țice în bilanț arată o *reducere* de fl. 1650.—, iar „Depozitele” o *creștere* de fl. 8853.—. Venitul curat încă este cu fl. 380.— *mai mare* decât în 1898.

Institutul acesta este, cum se vede cu totul inaccesibil pentru inovațiuni. Astfel vedem menționate toate expresiunile neuitate și necorecte, pe cari le-am excepționat încă în anul trecut, cum sunt: „Conspect de venite” în loc de „Contul Profit și Perdere”, „Capitale elocate” în loc să se enumere anume în ce sunt elocate capitalele, în cambii, obligațiuni sau alt-ceva; „Detorii” în loc de „Creditori”, etc. În „Conspectul de venite” aflăm atât Dări cât și Imposite, cari cum se șcie sunt sinonime. Dacă înstitutele cu mult mai mici și mai tinere nu folosesc ast-fel de termeni, cu atât mai mult ar trebui să țină cont de termenii adoptați în limbajul afacerilor de bancă, un institut ca și cel de care ne ocupăm și care are deja un trecut de 15 ani.

Adunarea generală s'a ținut la 25 Februarie a. c. n. sub presiul d-lui *Anchedin Candale*, asistat de d-l *Pavel Beșa* ca notar. Profitul curat de fl. 2692·30 s'a împărțit astfel: dividendă fl. 2287·50 = 5 % sau Cor. 2·50 de coupon plătit imediat după adunarea generală, fondului de rezervă fl. 284·50 pentru scopuri culturale filantropice la dispozițiunea direcțiunei fl. 120.—. În direcțiune au fost aleși d-nii *Pavel Beșa*, secretar, *Ioan Dologa*, membru ordinar și *Dr. Andreiu Monda*, membru suplent, iar în comitetul de supraveghiere d-nii *Eliseiu Dan*, *Simion Monda* și *Albert Wachsmann*.

*

„*Șoimușana*”, institut de credit și de economii în *Șoimuș* (comitatul Bistrița-Năsăud).

Active.	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (VI an de gestiune).	Pasive.	
Cassa în numărar	1,143·53	Capital social	25,000—
Împrumuturi cambiale	5,625·68	Fond de rezervă	848·71
Imprumuturi ipotecare	700—	Fond cultural	97·69
Imprumuturi pe obligațiuni	41,079·34	Depuneri spre fructificare	4,415 41
Mobilier	66·13	Creditori	17,630·99
Spese de fondare	69·55	Dividende neridicate	71.—
Diversi debitori	2,438·30	Interese anticipate	192·13
		Profit net	2,866·60
	Cor. . 51,122·53		Cor. . 51,122·53
Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese după depuneri	232·55	Interese după împrumuturi	2,401·88
Salare	394·32	Interese de întârziere	158·43
Chirie	100—	Taxe	833 64
Contribuțiuni	557·76	Provisiuni	1,024·33
Spese diverse	212·20		
Amortisare din mobilier	20·07		
Amortis. din spese de fondare	34·78		
Profit net	2,866 60		
	Cor. . 4,418·28		Cor. . 4,418·28

Față de bilanțul precedent, observăm că „Escomptul“ s'a redus cu Cor. 8857—, „Imprumuturile pe obligațiuni“ din contra s'au sporit cu Cor. 6833—; asemenea s'au redus „Depozitele spre fructificare“ cu Cor. 2388.— iar totalul activelor cu Cor. 1879. Profitul curat arată o *creștere* de Cor. 1127.—.

Adunarea generală s'a ținut la 26 Martie a. c., sub conducerea d-lui vice-president *Ioan Baci*, participând 14 acționari, cari reprezentau 294 acțiuni cu tot atâtea voturi. Ca notar a funcționat d-l *Bas. Baci*, iar ca verificători ai procesului verbal d-nii *Ioan Mihailaș* și *Mihail Mărgineanu*. Profitul curat de Cor. 2866·60 s'a împărțit ast-fel: dividendă Coroane 2500— = 10%, sau Cor. 5— de cupon, plătilbil imediat după adunarea generală, fondului de rezervă Cor. 306·60 cu care se va urca la Cor. 1155·31, fondului cultural Cor. 30— cu care va crește la Cor. 127·69, remunerațiune funcționarilor Cor. 30—.

În comitetul de supraveghiere au fost aleși d-nii *Vasile Nechita*, *Ioan Mihălas* și *Ioan Pop*.

*

„*Timișana*“, institut de credit și de economii în *Timișoara*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (XV an de gestiune)	Pasive	
Cassa în număr	16,767·02	Capital de acții	280,000—
Cambii de bancă	445,593·99	Fond de rezervă general	53,521·20
Cambii hipotecate	253,855·60	Fond de rezervă pentru acoperirea pretensiunilor dubioase	1,040·11
Imprumuturi hipotecare	301,529·80	Fond de rezervă pentru diferențe de curs	1,400—
Mobiliar	1,742·87	Fond de pensiuie	6,964·95
Imprumut. pe efecte (Lombard)	3,092—	Depuneri spre fructificare	551,782·63
Efecte proprii	6,101·10	Cambii reescomptate	109,276—
Realități	9,382·25	Interese transitoare	13,963·63
Giro- și Cheque-Conto	2,022·39	Dividendă neridicată	244—
Interese de reescompt anticipate	637·67	Contrib. după interesele capital. în sem. II.	1,343·82
Interese restante	9,227·23	Diverse conturi creditoare	3,158·94
Diverse conturi debitoare	5,240·50	Profit curat	32,497·14
	fl. 1.055,192·42		fl. 1.055.192·42

Eșite	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese la dep. ridicate și capit.	27,058·26	Interese după cambii de bancă	42,179·70
Contribuție erarială și comunală	6,261·54	Interese după cambii hipotecate	20,461·60
Contribuție 10% după interese la depuneri spre fructificare	1,362·02	Interese după imprumuturi hipot.	24,962·28
Interese de reescompt	8,736·56	Interese după imprum. pe efecte (Lombard)	265·85
Salarie	10,726·67	Venitul realităților	264·99
Chirie și spese de cancelarie	1,771·71	Venitul efectelor	276·36
Tipărituri și postporto	530·28	Provisiune	727·05
10% amortisare din mobilier	193·65		
Profit curat	32,497·14		
	fl. . 89,137·83		fl. . 89,137·83

Comparativ cu bilanțul anului precedent se observă puțină schimbare în singuraticii rami de operațiune, cari sunt aproape staționari; astfel s'a redus „Escomptul“ în urma scumpetei numărării lui cu fl. 17.791.— „Împrumuturile hipotecare“ cu fl. 5.244.— „Cambii cu acoperire hipotecară“ din contra arată o *creștere* de fl. 17,206.— O *creștere* destul de însemnată de fl. 2,751.—, se observă și la „Interese restante“. Asemenea a *creșcut* cu preste fl. 1,000.— „Efectele proprii“, cari însă în proporțiune cu însemnata sumă a „Depositelor“ sunt mult prea puține. Totalul activelor s'a redus cu fl. 1,769.—. „Reservele“ inclusive „Fondul de pensiuine“ se prezintă față de anul trecut cu fl. 7,408.— *mai mari* și fac cam $\frac{1}{4}$ a capitalului social. La rezultatul acesta a ajuns institutul ce ne preocupă numai dela 1895 încoace, când cu „fondul de rezervă“ care ajunsese mărimea capitalului social acesta din urmă s'a sporit la fl. 100,000.— resp. 280.000.—. O *creștere* însemnată de aproape fl. 31,000.— se observă la „Depozite spre fructificare“ pre când „Reescomptul“ s'a redus cu fl. 39,382.—. Profitul net s'a redus cu fl. 2,415.—.

Adunarea generală s'a ținut la 24 Februarie 1900 sub conducerea dlui *Pavel Rotariu*, director executiv, asistat de d-nii *Arcadie Oprean* și *Cornel Prostean* ca notari și de d-nii *Nicolae Gherdan* și *Dr. Aurel Cosma* ca verificători ai procesului verbal. Au participat 48 acționari, reprezentând 658 acționari cu 202 voturi. Profitul net de fl. 32,497.14 s'a distribuit conform propunerii direcțiunii în modul următor: dividendă fl. 21,000 = $7\frac{1}{2}\%$ sau Cor. 15.— de cupon, plătit imediat după adunarea generală; fondurilor de rezervă fl. 6.549.14 cu care sumă vor atinge fl. 62,510.—, fondului de pensiuine fl. 500.— cu care se va urca la fl. 7,464.—, tantieme: direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor fl. 3,329.48, pentru scopuri culturale filantropice fl. 1,060.— și anume: Despărțământului Timișoara al „Asociațiunii“ fl. 200.—, Alumneului român din Timișoara fl. 150.—, Tractului protopopesc Timișoara fl. 100.—, Convictului gr. cat. Lugos fl. 50.—, Societăților academice „Carmen Sylva“, „Petru Maior“ și „România-Jună“ fl. 80.—, la 10 scoale rurale conf. fl. 230.—, Societății „Ioan Popasu“ Caransebeș fl. 5.—, La 2 studenți săraci fl. 25.— la dispozițiunea direcțiunii fl. 220.—. În direcțiune a fost ales dl *Petru Ionaș* privatier în Timișoara.

*

„*Unirea*“, asociațiune de credit și de economii în *Vad*.

Active	Bilanțul cu 31 Decembre 1899 (V an de gestiune)	Pasive	
Cassa în număr	230.97	Capital social	6,926.77
Cambii escomptate	48,481.52	Fondul de rezervă	1,499.48
Obligațiuni cu caventați	7,931.09	Depuneri spre fructificare	45,690.16
Producte	808.91	Interese trans. anticipate	1,167.—
Mobilier	108.37	Diverse conturi creditoare	557.25
		Profit curat	1,720.20
	fl. . 57,560.86		fl. . 57,560.86

Esıte	Contul Profit și Perdere.	Intrate	
Interese pentru dep. spre fruct.	2,569.08	Interese dela cambii escomptate	4,578.15
Spese diverse	188.63	„ „ obligațiuni	793.25
Salare	294.50		
Contribuțiuni	346.45		
Remunerațiuni	105.—		
Chirie	35.50		
Amortisare 10% din mobilier	12.04		
Spese de fondare	100.—		
Profit curat	1,720.20		
	<hr/>		<hr/>
	fl. 5,371.40		fl. 5,371.40

In comparațiune cu bilanțul anului precedent vedem că „Escomptul“ a crescut cu fl. 5740.—. „Imprumuturile pe obligaț. cu cavenți“ din contra arată o mică *decescere* de fl. 186.—. Ca poziție nouă ni se presintă „Productele“ sub cari nu scim dacă sunt a se înțelege „*Imprumuturi pe produse*“ sau „*Producte proprii*“ cumpărate cu scop de a le vinde. Acestea din urmă nu cad între operațiunile unei asociațiuni de *credit și economii*, pe când prin acordarea de împrumuturi pe produse d. es. pe cereale, institutele noastre de bani de prin comunele rurale, ar puté desvolta o activitate foarte binefăcătoare în sinul poporului agricol.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Capitalul social al asociațiunii s'a sporit în cursul anului cu fl. 593.—, „Reserva“ cu fl. 497.— iar „Depozitele spre fructificare“ cu fl. 4,980.—. Totalul activelor arată o *crescere* de fl. 6,136.— iar profitul curat un *spor* de fl. 326.—. Din bilanț lipsește, ca și anul trecut, „Reescomptul“.

Adunarea generală s'a ținut la 15 Aprile 1900 a. c. sub presidiul d-lui director executiv *George Ursu*. fiind notar d-l *George Cosma*, iar verificatori ai procesului verbal d-nii *Tămas Boeriu*, *Nicolae Milea* și *George Popa*. Prezenți 39 acționari, reprezentând 138 cuote cu tot atâtea voturi. Profitul net de fl. 1720.20 s'a distribuit astfel: dividendă fl. 926.19=13% sau fl. 6.50 de cupon, plătilbil imediat după adunarea generală; fondului de rezervă fl. 522.02, cu care se va urca la fl. 2021.50, formând aproape $\frac{1}{3}$ a capitalului social; pentru scopuri filantropice culturale fl. 50.— și anume: fondului de binefaceri dotațiune fl. 20.—, pentru orologiul bisericeii locale fl. 10.— și pentru „Masa studenților“ din Brașov fl. 20.—; tantieme și remunerațiune direcțiunii, comitetului de supraveghiare, directorului și funcționarilor fl. 222.—.

In direcțiune au fost aleși d-nii *George Ursu*, director executiv, *Iacob Boeriu* No. 62, *Irodion Boeriu*, *Iosif Păsărariu*, *Ioan Siandru* și *Iosif St. Strimbu*, iar în comitetul de supraveghiare d-nii *Ioachim Boeriu* 95, *Ioan Cosgaria* 9, *Manase Demian*, *George Popa* 80 și *Tămaș Pop*.

„Victoria“, institut de credit și economii în Arad.

Active	Bilanțul cu 31 Decembrie 1899 (XII an de gestiune).	Passive	
Cassa în numărar	21,837-83	Capital social 3000 acții à 100 fl.	300,000-—
Bon în Giro-Conto și la bănci	6,185-77	Fondul de rezervă al acționar.	131,932-74
Cambii	1.614,487-21	Fondul de pensiuini	17,630-25
Imprumuturi hipotecari	343,703-—	Depuneri spre fructificare	1.299,370-04
Avansuri pe efecte	22,447-—	Deposite de cassă	6,195-83
Casa proprie strada Arch. Iosif. Nr. 2 și alte realități	76,673-22	Cambii reescontate	308,089-50
Efecte proprii	17,693-81	Contribuție restantă după inter. depunerilor semes. II.	3,274-61
Mobiliar	4,400-23	Interese transitoare anticipate	16,349-92
Diverse Conturi debit. și inter. trans. restante	25,372-68	Dividende neridicate	1,177-—
	fl. 2.132,800-75	Profit net	48,780-86
		fl.	2.132,800-75

Eșite	Contul Profit și Pierdere.	Intrate	
Interese pentru depun. spre fruct.	64,993-64	Interese dela cambii	111,023-97
Spese diverse: Regist. imprimare lemne, lumină	6,094-98	„ „ hipotecă	30,868-99
Contribuție și 10% dare după int. depușilor	16,248-26	„ „ lombard	1,900-46
Chiria	1,000-—	„ „ efecte proprii	547-36
Salare	13,685-67	Chirie și alte arăndi	3,084-16
Bani de cuartir	1,209-98	Provisiuni	2,707-86
Porto	2,037-91	Venit transpus din 1898	4,664-—
Competințe de timbru	256-59		
Amortisare din mobiliar	488-91		
Venit transpus din 1898	4,664-—		
Venit net pro 1899	44,116-86		
	fl. . 154,796-80		fl. . 154,796-80

În anul de gestiune expirat, institutul acesta, ținând cont de scumpetea numărării, ce a dominat aproape întreg anul, și-a restrâns în măsură însemnată operațiunile, ast-fel ramul principal de afaceri „Escomptul“ se presintă față de fl. 1.634,666-58, dela finea lui 1898 cu fl. 1.614,487-21, va să dică arată o *reducere* de fl. 20,179-37, „Imprumuturile hipotecare“ s’au redus cu fl. 18,660-—, asemenea și „Lombardul“ cu fl. 1864-—. *Crescere* de fl. 3890-— observăm la „Efectele proprii“, apoi la „Reserve“, cari inclusive „fondul de pensiuine“ s’au sporit cu fl. 16,017-— și vor întrece cu dotațiunea anului curent, *jumătatea* capitalului social cu fl. 12,412-—. Resultatul acesta frumos s’a ajuns după 12 ani de existență. În mod însemnat s’au sporit „Depositele spre fructificare“ cari sunt *mai mari* de cât la finea anului 1898 cu fl. 74,020-—. dovadă de încrederea de care se bucură institutul acesta la publicul mare. „Reescomptul“ care până acuma se subtrăgea pur și simplu din „Escompt“, de astă dată este arătat în bilanț, ceea-ce constatăm cu plăcere, observând tot odată că față de 1898 poziția aceasta s’a redus cu considerabila sumă de fl. 217,650-—. Bonitatea bilanțului de sus se mai ridică și prin faptul că poziția „Interese transitoare

anticipate⁴ se presintă cu suma de fl. 3423.— *mai mare* de cât în bilanțul premergător, deși interesele încassate în 1899 sunt cu circa fl. 500.— *mai mici* decât în 1898. Totalul activelor a *crescut* cu considerabila sumă de fl. 396,051.— ceea-ce provine, precum am amintit mai sus, de acolo, că în bilanțul pe 1899 „Escomptul“ este arătat în suma sa adevărată, va să dică fără detragerea „Reescomptului“. *Efectiv*, activele sau *reduș* cu fl. 129,687.— iar profitul curat este cu fl. 3664.— *mai mic* decât în 1898.

Adunarea generală s'a ținut la 4 Martie a. c. n., sub conducerea presidentului d-l *Demetriu Bonts*, fiind notar d-nii *Sava Raicu* și *Axente Secula*, verificători ai procesului verbal d-nii *Iuliu Herbay* și *Traian Vașian*, iar scrutinători d-nii *Augustin Beleş*, *George Cosma* și *George Marienescu*.

Prezenți au fost 41 acționari, reprezentând 773 acțiuni cu 302 voturi. Profitul net de fl. 48,780 s'a distribuit conform propunerii direcțiunii în modul următor: dividendă 5% și supradividendă 3% fl. 24,000.— = 8% sau Cor. 16.— de cupon, plătilbil imediat după adunarea generală, fondului de rezervă fl. 10,756 17, pentru scopuri culturale-filantropice la dispozițiunea direcțiunii fl. 2000.—, tantieme direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor fl. 6080-55, fondului de pensuni fl. 2094-41, cu care vor crește la fl. 19,724.— de repurtat în contul anului 1900 fl. 3,849-73.

În direcțiune au fost realeși cu mandat pe 4 ani d-nii *Romul Ciorogariu* și *Dr. George Vuia*, iar în consiliul de cenzori pe un nou period de 3 ani adunarea generală a ales pe dnii *Dimitrie M. Ardelean*, *Ioan Ardelean*, *Ioan Belle*, *Augustin Boțiocu*, *Ioan Burdan*, *Ioan Codrean*, *Petru I. Comsa*, *Zaharie Cuparescu*, *Dimitriu Dobreu*, *Ioan Groza*, *Constantin Gurban*, *Iuliu Herbay*, *George Iancovicu*, *Gavrilă Lazar*, *Georgiu Mladin*, *Isaia Morța*, *Demetriu Muscan*, *Dimitriu F. Negrean*, *Ignatiu Pavloviu*, *Georgiu Purcariu*, *Ioan Petruțiu*, *Nicolau Rocsin*, *Petru Secula*, *Gerasim Serb*, *George Sida*, *Dr. Lazar Simon*, *P. Tempea*, *Nicolau Urs*, *Romul Vățianu*, *Nicolau Zigre*.

Compararea celor patru metode principale ale comptabilității.

Fiecare din cele patru metode ale comptabilității sistematice este bună, dacă acea se poartă corect și conștientos. Aceasta însă nu exclude ca o anumită metodă să aibă anumite avantajii, ori să poseadă și inconveniente, sau că anumite scopuri de comptabilitate să se poată ajunge mai puțin bine prin o metodă decât prin cealaltă.

1. *Comptabilitatea americană* are acel mare avantajiu, că se poate presenta într'un singur registru sistematic; este cea mai ușoară și mai ușor înțeleasă și expune întreaga afacere într'un mod foarte evident. Din contră ea recere conturi colective și necesitează prin aceasta purtarea multor registre auxiliare. La această metodă sistemul conturilor este limitat la un număr anumit de conturi, condiționat de aliniamentul registrului principal.

(Maestru). O mare parte a hârtiei rămâne nefolosită; schimbarea unui post într'un cont fals se poate întempla foarte ușor, adițiunea după umplerea unei folie și transportul dau mult de lucru; divisarea muncii la cartea sistematică nu e admisibilă. Această metodă se potrivește deci pentru afaceri mai mici sau mai mari, ale căror transacțiuni rămân în o mărime constantă, așa d. e. pentru afaceri de fabricațiune, bănci ș. a. m. d.

Cu toate acestea și această metodă se poate aplica la ori ce fel de afacere.

2. *Comptabilitatea italiană* cu singuraticे conturi personale în maestru are avantajul, că se poate purta și de și; că măestrul este în acelaș timp și registrul conturilor curente, deși ca atare nu e perfect; mai departe conturile maestrului dau deslușire detaliată despre fiecare post singuratic al revirimentului; transportul din Memorial sau Journal în Maestru este un lucru ușor și mecanic. Această metodă recere numai două registre sistematice (cu registrul bilanțului trei). Defecte: Posițiunile de Cassă trebuiesc trecute de două ori (dealtcum acest inconvenient se poate delătura prin combinarea cu metoda germană prin aceea, că registrul Cassei se transformă într'un registru fundamental de sine stătător); mai departe Maestrul prin cumularea tuturor pozițiunilor din registrele fundamentale devine prea voluminos; conturile conțin numeroase pozițiuni, cari adeseori trebuiesc împărțite pe mai multe folii; evidența întregii afaceri este dificilă; bilanțul se amână de regulă pe timp mai îndelungat și dă foarte mult de socotit; la un număr mai mare de comitenți, numărul conturilor Maestrului devine mult prea mare; detaiuri asupra circulației în cont curent nu se găsesc în Maestru. Ultimele desavantagii se pot evita, dacă revirimentul debitorilor și al creditorilor se subsumează în conturi colective și se deschide un registru special de cont curent ca registru auxiliar. Comptabilitatea italiană deci e potrivită pentru afaceri mai mici, unde munca nu e de loc, sau puțin împărțită.

3. *Comptabilitatea germană* cu două registre fundamentale paralele și cu Journal colectiv (Sammeljournal) impune bilanțe lunare, garantând prin aceasta o anumită ordine. Deoarece Journalul are să cumuleze pozițiunile singuraticे din registrele fundamentale și să le aranjeze după conturi, și numai posturi sumare lunare se transpun în Maestru, acesta devine foarte simplificat, cu atât mai mult, că circulațiunea persoanelor se aranjează în conturi colective. Tot mersul afacerii este foarte evident, fiind concentrat în puține conturi iar acestea în puține cifre. Bilanțul principal la finea anului constă din douăspredece bilanțuri lunare, și este foarte ușor de compus. Prin această metodă (la băncile și în afacerile mari din țeara noastră aproape exclusiv folosită. Nota Red.) lucrările se pot împărți foarte mult. Desavantagii: Trebuie purtat un registru de cont curent deosebit ca registru auxiliar (Salda Conti). În Maestru se pot face înscrierile totdeauna numai la finea fiecărei luni; în interval acela este incomplet; conturile Maestrului nu ne deslușesc asupra singuraticelor posturi de revirement. Acestea se găsesc prin ajutorul Journalului în registrele auxiliare.

Maestrul este așa dicând numai un registru-bilanț. După cum se vede, avantajile prevalează, desavantagiile sunt neesențiale. Deaceea compt. germană a și găsit cea mai estinsă răspândire. Ea se potrivește în deosebi pentru afaceri mari.

4. *Comptabilitatea franceză* (usitată în România. Nota Red.) economisește purtarea diferitelor registre auxiliare prin aceea, că Cassa și Primanota sunt combinate într'un registru fundamental, și admite o împărțea estinsă a lucrărilor. Are însă următoarele inconveniente: Jurnalul e de jumătate registru colectiv, de jumătate registru de detail, și inscrierile se pot face numai lunar. Și Maestrul conține parte posturi sumare, parte posturi singurate. Multe posturi trebuie induse în câte două registre fundamentale. Purtarea Jurnalului după patru sau mai multe registre fundamentale este o lucrare dificilă, la care ușor se pot comite erori. Dacă legea comercială franceză (Code de commerce) n'ar pretinde direct ca în Jurnal să fie induse toate transacțiunile precis și detailat, atunci din registrele fundamentale s'ar pute compune un Jurnal colectiv după modelul german, prin ceea-ce Maestrul s'ar simplifica esențial. Cu această suposițiune comptabilitatea franceză se potrivește îndeosebi la afaceri de bancă.

După cum se vede din această prezentare comparativă a avantajilor și desavantajilor celor patru forme principale, nu există o regulă generală, după care ar fi posibilă o orientare la alegerea unei metode pentru o anumită afacere. Trebuie deci să se ia în considerare: 1. mărimea afacerii și împărțirea lucrărilor în biuro, condiționată de aceea; 2. felul afacerii, 3. în fine și alte motive individuale și de usantă comercială. Cert rămâne însă, că acela, care cunoaște deplin diferitele metode, mai nimerit va știi să aleagă felul, care se potrivește mai bine cu intențiunile și trebuințele sale, decât acela, care a învățat a cunoaște numai o singură metodă pe cale mecanică.

De aci rezultă, că priceperea teoretică a comptabilității, adecă studierea comptabilității, este un factor esențial în cunoștințele comerciale.

După prof. I. F. Schär din „*Zeitschrift für Buchhaltung*“, de B. de V.

Teoria asigurărilor asupra vieții.

— *Asigurări de capital.* —

(De Ioan I. Lăpădatu.)

III. *Asigurări de capital mixte.*

Se numesc asigurări de capital mixte acele asigurări, cari cuprind în sine atât pe cele pentru cas de moarte, cât și pe cele pentru cas de viață.

O persoană de x ani se asigură astfel, ca plătind o primă fixă sau prime anuale în decurs de n ani, să primească la finea acelor ani un capital oare-care, dar cu condițiunea, că dacă totuși s'ar întâmpla să moară în decursul acestor n ani, atunci ereții sei să primească imediat întregul

capital asigurat. Aceste asigurări, poate vedè ori și cine, vor fi mai scumpe, pentru-că asiguratorul trebuie să facă o astfel de calculațiune, prin care primele depuse, să ajungă — plasate cu interese compuse — după n ani tocmai la capitalul asigurat; pe lângă aceasta trebuie să mai ia în considerare și probabilitatea, ce o are asiguratul de a muri în decursul anilor n .

Asigurările de capital mixte sunt cu toate aceste cele mai lățite; ele sunt aproape singurele, cari se usitează în viața practică.

Deosebim două casuri.

a) *Casul primei fixe.*

O persoană de x ani se asigură astfel, ca plătind o primă fixă, să primească după n ani un capital de 1 cor., cu condițiunea, că dacă va muri în decursul acestor n ani, eređii sei să primească îndată acest capital întreg.

Cât de mare va fi prima fixă? S'o însemnăm cu ${}_n B_x$ și să presupunem, că se asigură l_x persoane, cari toate vor plăti ${}_n B_x l_x$ prime. Aceste prime trebuiesc să fie egale cu valoarea actuală a tuturor capitaliilor, pe cari le plătesce societatea atât asiguraților, cari mor în decursul anilor n , cât și acelor cari trăesc la finea acestor ani.

În anul prim mor d_x persoane, cari vor primi d_x cor., a căror valoare actuală va fi $\frac{d_x}{q}$, în anul al doilea mor d_{x+1} persoane, cari primesc d_{x+1} cor., a căror valoare actuală va fi $\frac{d_{x+1}}{q^2}$ ș. m. d. . . . . cele din urmă persoane, cari mor în al n -lea an, vor fi d_{x+n-1} , aceste vor primi d_{x+n-1} cor., a căror valoare actuală va fi $\frac{d_{x+n-1}}{q^n}$. Persoanele, cari trăesc la finea anilor n încă vor primi capitalul asigurat. Și atunci trăesc l_{x+n} , cari vor primi l_{x+n} cor., a căror valoare actuală va fi $\frac{l_{x+n}}{q^n}$.

Astfel:

$${}_n B_x l_x = \frac{d_x}{q} + \frac{d_{x+1}}{q^2} + \frac{d_{x+2}}{q^3} + \dots + \frac{d_{x+n-1}}{q^n} + \frac{l_{x+n}}{q^n}$$

Dividăm ambele părți ale ecuațiunei cu q^x și avem

$${}_n B_x \frac{l_x}{q^x} = \frac{d_x}{q^{x+1}} + \frac{d_{x+1}}{q^{x+2}} + \frac{d_{x+2}}{q^{x+3}} + \dots + \frac{d_{x+n-1}}{q^{x+n}} + \frac{l_{x+n}}{q^{x+n}}$$

$${}_n B_x D_x = C_x + C_{x+1} + C_{x+2} + \dots + C_{x+n-1} + D_{x+n}$$

$${}_n B_x D_x = (\sum C_x - \sum C_{x+n}) + D_{x+n}$$

$${}_n B_x = \frac{M_x - M_{x+n} + D_{x+n}}{D_x}$$

Am ȃis că asigurările mixte se numesc astfel, pentru-că intrunesc atât pe cele pentru cas de via, ct i pe cele pentru cas de moarte. Dada scriem formula de mai sus astfel:

$${}_n B_x = \frac{M_x - M_{x+n}}{D_x} + \frac{D_{x+n}}{D_x},$$

vedem, că $\frac{M_x - M_{x+n}}{D_x}$ este o asigurare de capital pentru cas de moarte temporală, iar $\frac{D_{x+n}}{D_x}$ este o asigurare de capital pentru cas de via.

Ambele sunt pentru prime fixe. Deci: ${}_n B_x = A_x^{(n)} + {}_n C_x$

Să admitem că persoana de asigurat este de 30 de ani i voesce ca după 20 de ani să primească un capital de 1 cor., dar dacă va muri in decursul acestor ani, atunci acest capital să-l primească ereii săi.

$${}_{20} B_{30} = \frac{M_{30} - M_{50} + D_{50}}{D_{30}}$$

Căutăm numerii corespuntori.

$${}_{20} B_{30} = \frac{8344\cdot01 - 4916\cdot24 + 10243}{27652}$$

$$\log {}_{20} B_{30} = \log 13670\cdot77 - \log 27652$$

$$\log 4\cdot1357930$$

$$- \log 4\cdot4417208$$

$$N^\circ \log 1 - 0\cdot3059278 - 1 = 0\cdot49439.$$

Aa dar prima fixă pentru o astfel de asigurare este de cor. 0·49439 pentru un cap. de 1 cor. i 494·39 cor. pentru un cap. de 1000 cor.

Am mai ȃis că aceste asigurări sunt mai scumpe, pentru-că asigurătorul trebuie să calculeze mai ntiu o primă fixă, care capitalisndu-se cu interese compuse să ajungă după n ani la mărimea capitalului asigurat. Pe lng aceasta trebuie să mai ia in considerare i probabilitatea asiguratului de a muri in decursul acestor n ani, căci atunci ereilor acestuia trebuie să le plătească capitalul asigurat intreg.

Să capitalism deci cu 4% interese compuse prima fixă de 494·39 cor., ca să vedem la ct ajunge după 20 de ani.

$$A_{20} = 494\cdot39 \cdot 1\cdot04^{20}$$

$$\log A_{20} = \log 494\cdot39 + 20 \log 1\cdot04$$

$$= 2\cdot6940697 + 20 + 0\cdot0170333$$

$$= 2\cdot6940697 + 0\cdot3406660$$

$$= N^\circ \log 3\cdot0347357$$

$$1083\cdot2$$

Dacă prima fixă ar sta capitalisat 20 de ani, ar ajunge la suma de 1083·2 cor. prin urmare asiguratul ar perde 83·2 cor., dar această eventuală pierdere e preste măsură rebonificat prin imprevurarea că intmplndu-se

să moară înainte de acești 20 de ani, eređii sei moștenezesc imediat capitalul de 1000 cor.

b) Casul primei anuale.

O persoană de x ani se asigură astfel ca, plătind o primă anuală în decurs de n ani, să primească la finea acestor ani un capital de 1 cor., dar și dacă s'ar întâmpla să moară mai înainte, eređii sei să moștenească acest capital întreg. Cât de mare va fi prima anuală?, pe care s'o însemnăm cu $P ({}_n B_x)$ și să presupunem că se asigură l_x persoane.

Aceste persoane vor plăti imediat $l_x P ({}_n B_x)$ prime. După un an mai trăesc numai l_{x+1} persoane, cari vor plăti $l_{x+1} P ({}_n B_x)$ prime, a căror valoare prezentă va fi: $\frac{l_{x+1} P ({}_n B_x)}{q}$ ș. m. d. Ultimele prime

le vor plăti numai persoanele, cari trăesc la începutul ultimului an din cei n ani, adecă l_{x+n-1} , cari vor plăti $l_{x+n-1} P ({}_n B_x)$ prime, a căror valoare prezentă va fi $\frac{l_{x+n-1} P ({}_n B_x)}{q^{x-1}}$

Toate aceste prime trebuiesc să fie egale cu valoarea actuală a tuturor capitaliilor, pe cari le plătesce societatea atât asiguraților, cari mor în decursul anilor n , cât și acelor, cari trăesc la finea acestor ani. Aceste capitale vor fi întocmai acele ca în cazul precedent.

$$l_x P ({}_n B_x) + \frac{l_{x+1} P ({}_n B_x)}{q} + \frac{l_{x+2} P ({}_n B_x)}{q^2} + \dots + \frac{l_{x+n-1} P ({}_n B_x)}{q^{n-1}} = \frac{d_x}{q} + \frac{d_{x+1}}{q^2} + \dots + \frac{d_{x+n-1}}{q^n} + \frac{l_{x+n}}{q^n}$$

Din partea primă a ecuațiunei scoatem ca factor comun pe $P ({}_n B_x)$ și dividăm totdeodată ambele părți cu q^x

$$P ({}_n B_x) \left(\frac{l_x}{q^x} + \frac{l_{x+1}}{q^{x+1}} + \frac{l_{x+2}}{q^{x+2}} + \dots + \frac{l_{x+n-1}}{q^{x+n-1}} \right) = \frac{d_x}{q^{x+1}} + \frac{d_{x+1}}{q^{x+2}} + \dots + \frac{d_{x+n-1}}{q^{x+n}} + \frac{l_{x+n}}{q_{x+n}}$$

$$P ({}_n B_x) (D_x + D_{x+1} + D_{x+2} + \dots + D_{x+n-1}) = C_x + C_{x+1} + \dots + C_{x+n-1} + D_{x+n}$$

$$P ({}_n B_x) (\sum D_x - \sum D_{x+n}) = \sum C_x - \sum C_{x+n} + D_{x+n}$$

$$P ({}_n B_x) (N_x - N_{x+n}) = M_x - M_{x+n} + D_{x+n}$$

$$P ({}_n B_x) = \frac{M_x - M_{x+n} + D_{x+n}}{N_x - N_{x+n}}$$

Și aici vedem că această formulă nu e altceva decât o asigurare temporală de capital pentru cas de moarte plus o asigurare de capital pentru cas de viață.

$$P({}_nB_x) = \frac{M_x - M_{x+n}}{N_x - N_{x+n}} + \frac{D_{x+n}}{N_x - N_{x+n}}$$

$$P({}_nB_x) = P(A_x^{(n)}) + P({}_nC_x)$$

Să admitem și la acest loc exemplul precedent, persoana de asigurat să fie de 30 de ani și să plătească timp de 20 de ani o primă anuală, pentru-ca să se primească la finea acestor ani, sau eventual și când va muri în decursul lor, un capital de 1 cor.

Care e prima anuală?

$$P({}_{20}B_{30}) = \frac{M_{30} - M_{50} + D_{50}}{N_{30} - N_{50}}$$

Căutăm numerii corespunzători.

$$P({}_{20}B_{30}) = \frac{8344.01 - 4916.24 + 1024.3}{502004 - 138502}$$

$$\log P({}_{20}B_{30}) = \log 13670.77 - \log 363502$$

$$\log 4.1357930$$

$$- \log 5.5605044$$

$$\text{N}^\circ \log 2-1.4247114 = \mathbf{0.037608.}$$

Așadară prima anuală, ce o va plăti o persoană de 30 de ani, pentru o astfel de asigurare va fi de cor. 0.037608.

Pentru un capital de 1000 coroane se va plăti o primă anuală de 37.608 cor.

Dacă am depune această primă an de an cu interese compuse de 4%, atunci după 20 de ani va ajunge la un capital mai mare ca 1000 cor., și anume la 1119.87 cor. prin urmare mai mult ca în cazul primei fixe cu 35.67 cor., În cazul acesta s'ar păré că asiguratul perde mai mult ca în cazul primei fixe. Mai mult, și lucrul acesta se explică prin împrejurarea că murind asiguratul mai înainte de trecerea celor 20 de ani, atunci societatea perde primele, ce eventual acel asigurat le-ar mai fi plătit.

* * *

Cu aceste am fi terminat aproape toate combinațiunile principale, cari se ivesc la asigurările de rente viagere și capitale pentru cazul unei singure persoane.

Se înțelege, că calculațiunile pe cari le-am lucrat poate nu vor corespunde intru toate cu premiile, cari de fapt se plătesc în asemenea casuri societăților de asigurare. Nu vor corespunde, pentrucă poate pe basa altorfel de tabele de mortalitate vor fi calculate, dar chiar de s'ar și întempla să fie aceleași tabele, în praxă se mai adaogă unele mici spese, cari provin din cheltuelile de birou, timbre, medic, etc.

Teoretice însă vor trebui să se calculeze în modul arătat.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Pe baza rapoartelor intrate până la 30 Maiu a. c. dela referenții permanenți, ministeriul de agricultură a publicat următorul expou despre starea semănăturilor și împregiurărilor agricole:

În cele 10 zile din urmă a lunei Maiu a domnit în prevalență timp favorabil și bogat în precipitațiuni; excepțiune formează singuraticice comitate în părțile ostice ale țării, unde până în zilele din urmă a cădut puțină ploae sau chiar de loc, și oamenii se plâng în contra secetei. Dese precipitațiuni au fost în vest și sud; în singuraticice comitate acele au obvenit atât de des, încât a trebuit să se amâne lucrările ce erau în curgere la cucuruz, cartofi, napi și tăbac. Furtuni și grindină au bântuit în comitatele Arva, Barș, Nograd, Sabolciu, Selagiu, Bihor, Caraș-Severin, Timiș și Torontal. Neguri s'au semnalat din comitatele Baranya, Șopron, Bihor și Baci-Bodrog. Cu ploaea a început a se arăta rugina în numeroase ținuturi, și ea se respândesc nu numai la grâu, ci și la orz, și în ost și la secară. În spicoase și plantele de săpat este multă buruiană, a cărei plevilă este în curgere. În singuraticice locuri cucuruzul, napii și cartofii acum se sapă, ceste din urmă se sapă chiar de a doua-oară mușinoindu-se. Cositul prim s'a făcut în multe locuri. La viile atinse puțin de ger lucrările prime s'au sfârșit și s'a început stropitul de ântăia-oară.

Din rapoartele aproape o mie, a referenților agricoli reese, că peste tot în împregiurările economice se arată o îmbunătățire. și nu numai la semănăturile de toamnă, ci în parte și la cele de primăvară. Excepție fac numai unele districte, unde sunt plângeri cu privire la grâul și secara semădate târziu cum și cu privire la oarzăle de primăvară și oves. Cele mai mari plângeri se aud însă cu privire la starea slabă a secărei, și referitor la respândirea ruginii la grânele târzii. Vermii causează pagube în unele localități.

Mai bine stau *grânele de toamnă* în dreapta Dunării, în Bănat, și între Dunăre și Tisa... În aceste regiuni grâul inspică și infloresce. Destul de bine stau grânele și în cecelealte regiuni ale țării... Semănăturile târzii peste tot sunt slabe și pline de buruiană. Vermii le causează pagube. Pe baza datelor înaintate semănăturile de toamnă din întreaga țară se pot numi în general mijlocii... Fiindcă formarea spicului și infiorirea se întâmplă acum, mai poate urma o îmbunătățire a stărei actuale.

Secărilor le-a stricat timpul rece din Maiu și vânturile, dar totuși și aceste s'au dires în zilele din urmă...

Oarzăle de toamnă sunt în stare de mijloc bună. Celor de primăvară le-a stricat răceala... în multe locuri sunt galbine și au remas înderet. Le strică și rugina și vermii, cum și buruenile. Plivitul este în curgere.

Și la *ovese* se recunosc urmele timpului rece, totuși stau mai bine decât oarzăle. Lor âncă le strică vermii. Peste tot ovesele sunt în stare îndestulitoare.

Rapița promite în genere o recoltă cantitativ slabă; calitativ însă bună... Recoltarea s'a început deja în părțile sudice. *Cucuruzul* a rămas îndărăt în multe locuri... parțial a trebuit semănat din nou, pentrucă a fost stricat de brumă. Semănăturile mai bine dezvoltate s'au săpat deja. *Cartofii* timpurii stau bine..., cei târzii se desvoaltă de asemenea bine...

Legumile stau bine, cu deosebire unde au fost ploii... Dintre păstăioase fasolea a suferit mult... mazerea și linteia stau bine, deasemenea *curechiul*, *hemeiul*, *hrișca* și *meiul*... Plantațiunile de tăbac, încă prospiciază bine. *Napii de zahăr* în multe locuri au trebuit puși din nou... asemenea și *napii de nutreț*. *Napii* stau bine, unde n'au venit peste ei primejdii elementare.

Trifoaie și *lucerna* s'au cosit în întreagă țara, peste tot cu bun rezultat... *Cucuruzul de nutreț* și *măzărurile*, cu puține excepțiuni se desvoaltă bine. *Iarba de livadă* n'a crescut pretutindenea în mod corespunzător... *Pășunile* sânt indestulitoare. Ploaea le-a făcut mult bine... În părțile mai svântate ale țării pășunile au rămas îndărăt și sunt slabe.

În unele *vii* bruma a cauzat mari pagube... unde n'a dat aceasta, starea lor este bună și strugurii se desvoaltă destul de bine. În unele locuri s'a ivit peronospora. *Pomi* au suferit mai în toată țara, cu deosebire cei vetrici. Parțial este de sperat o recoltă bună în mere, pere, prune cireșe și vișine. Perseci și nuci vor fi puține.

În *România*. Pe baza știrilor oficiale starea semănăturilor în prima jumătate a lui Mai a însuflat temeri. Zăpada cădută pe munți a cauzat răceli, cari au împedat vegetația semănăturilor de primăvară, lipsa de ploae în unele părți a fost nefavorabilă calității recoltei de grâu, ceața groasă din valea Dunării a produs rugina la grâu și a făcut să pălească orzoaicele, iar bruma a cauzat stricăciuni pometurilor și viilor din unele părți ale țării. Recolta rapiței se speră a fi excelentă.

În urma știrilor din urmă semănăturile de toamnă mai în toate județele sunt în general bune, cele de primăvară încă s'au recules în mare parte pe urma ploilor și căldurei, în unele județe s'a început săpatul cucuruzului. Din mai puține județe se plâng de lipsa totală de ploae; acolo sufer semănăturile de toamnă, cucuruzul, fâneațele și pășunile; iar arăturile se fac cu anevoință. Rapița aproape pretotindenea este cât se poate de bună. Nu sunt rele nici știrile despre starea pometurilor și viilor. În județul Dâmbovița pomii sufer de niște vermi verzi cari rod fructele și frunzele. În Dobrogea s'au năpustit lăcustele. Pentru stingerea lor s'au trimis 610 soldați, cari vor săpa șanțuri împregiurul localităților infectate cum și transversal în acele localități. Șanțurile aceste vor fi în lungime de 263,600 metri, largi de 50 centimetri și adânci de 60.

La 2 Iunie a plouat mult în toată țara.

În *Francia* grânele de primăvară sunt bune. Grânele de toamnă sunt foarte bune în 2 departamente, bune în 22, bunișoare în 45, aproape bunișoare în 17, de mijloc într'un departament.

În *Rusia* recoltele au suferit din cauza zăpezii și grindinei.

În *Bulgaria* viile și arborii roditori au suferit de ploi și frig.

În general atât în Europa cât și în America recoltele sunt satisfăcătoare.

*

Serviciul veterinar. Ministrul Darányi a prezentat casei deputaților un proiect de lege asupra statificării serviciului veterinar. Conform acestui proiect de lege pe viitor medicii veterinari vor fi supuși unui examen special, vor fi numiți de către ministrul de agricultură cu plată de clasa VI—XI. Pe viitor vor fi deci medicii veterinari reg. ung. cercuali, orășenesci, comitatensi și unul în Fiume.

*

Referenți agricoli în străinătate. Ministrul ung. de agricultură a numit 4 referenți agricoli de resort, oameni distinși parte ca scriitori economici, etc., și anume: unul pentru Germania, Danemarca și Holanda, cu sediul în Berlin, altul pentru Britania-mare și Franția, cu sediul în Londra, al treilea pentru Statele balcanice, cu sediul în București, și al patrulea pentru Statele unite nordamericane și Canada, cu sediul în Wașington.

*

Statistica recoltei. Ministeriul reg. ung. de agricultură a hotărât să publice statistică generală despre rezultatul recoltei din fie-care an. Prima statistică de acest soi a apărut în luna trecută, cuprinzând rezultatul definitiv al recoltei din 1899. Necesitatea acestei statistice a fost mult accentuată din partea cercurilor agricole; serviciul bun ce-l va face acestor cercuri este ușor de înțeles dacă luăm în considerare faptul, că organele de publicitate cu direcție mercantilă au obiceiul să presinte în colori cu mult mai favorabile rezultatul recoltei de cum în realitate e, și aceasta pe baza rapoartelor de multe-ori tendențioase ale firmelor comerciale, pentru-ca prețul cerealelor să scadă. Recolta de grâu din anul trecut de es. era prezentată în rapoartele acelea cu 40—42 milioane măji metrice; în realitate însă fusese cu câteva milioane mai slabă. Conform datelor oficiale întrate și elaborate în ministeriul de agricultură pe sama statisticeii din chestie, s'a recoltat în 1899: *grâu* de toamnă 37,231.146 măji metrice, grâu de primăvară 1,220.409 m. m., *săcară* de toamnă 11,722.746 m. metrice, săcară de primăvară 267.728 m. metrice, săcară timpurie 1,048.469 m. metrice, *alac* 18.363 m. metrice, *orz* de toamnă 1,117.714 m. metrice, orz de primăvară 12,291.381 m. metrice, *ovės* 11,788.614 m. metrice, *meiu* 281.179 m. metrice, *hrîșcă* 98.867 m. metrice, *mazere* 84.088 m. metrice, *fasole* 1,150.689 m. metrice, *lînte* 66.793 m. metrice, *păpușoiu* (cucuruz) 29,460.642 m. metrice, *pepeni* 1,646.178 m metrice, *curcubete* 14,720.926 m. metrice, *cartofi* 36,054.117 m. metrice, *napi de zăhar* 16,175.945 m. metrice, *napi de nutreț* 38,747.623, *semînțe de pelin* 130.643, *rapiță* 397.308, *cumlău* (hemeiu) 2564, *tutun* 434.191, *sămînță de cânepă* 354.187, *fuior* 399.744, *sămînță de in* 61.078, *fuior de in* 58.155, *mac* 32.504, *măzeriche* de toamnă 56.447, măzeriche de primăvară 454.537, *trifoiu* 121.800, *luțernă*

38.338, trifoiu ballacin 18.672, mohor 52.800, nutreț păios artificial 49,426.686, nutreț natural 97,538.266, paie și jipi de cucuruz 233,973.318, varză (curechiu) cu căpățină 6,945.644 măji metrice.

*

Grânare (Patule) de rezervă. În senatul României s'a depus un proiect de lege, constător din 9 articole, în care se cere, ca în fie-care comună și în toate cătunele comunelor rurale din țară să se înființeze coșare sau patule de rezervă (un fel de grânare cum se numesc la noi). Fie-care locuitor din comună va depune în fie-care an, dacă se va constata că are recoltă suficientă, la coșarul comunei sau cătunului 2 merțe de porumb. După 3 ani, această rezervă, neîntrebuințându-se se va vinde prin licitație de prefectura județului, iar cu banii să se cumpere scrisuri fonciare rurale și să se pună la casa de consemnație pe numele comunei sau cătunului, care a avut rezerva. Vîndarea se va face la timp oportun, ca nu cumva coșarele să rămână goale, de oare-ce mereu se vor umplé și operația vîndării mereu se va face din 3 în 3 ani. Tot la câte 15 ani proprietarii acestor coșare vor delibera asupra întrebunțării lor, propunînd mijloace pentru cei nenorociți, ajutoare ori diferite îmbunătățiri pentru comună ori cătun. Strîngerea porumbului se va face și se va depune în fie-care toamnă sub supraveghierea și îngrijirea tribunalului și a delegatului său din cătune. Primarul împreună cu consiliul comunal vor veghia aceste coșare de rezervă și din fondul comunei lor le vor confecționa și întreținé în întreaga comună rurală.

*

Reserviștii economi, în urma unui comunicat al ministrului de agricultură, vor fi chemați pe viitor la deprinderi de arme în timpuri de acelea, când vor puté lipsi mai ușor dela lucrările înteeitoare agricole ca: aratul, séménatul, secerișul ș. a.

*

„Reuniunea română agricolă din comitatul Sibiului” a ținut o întrunire în comună Deal, Duminecă la 3 Iunie a. c. A vorbit președintele reuniunii, d-l Demetriu Comșa despre prăsirea vitelor de Pinzgau, despre cultivarea plantelor de nutreț, despre mașinile și uneltele economice, despre cultivarea păméntului după comassare, și despre cultivarea viței de vie. D-l V. Tordășan a vorbit despre înființarea tovărășiilor agricole. S'a hotărât înființarea unei tovărășii agricole și frunțașii comunei Deal s'au înscris membri, au ales comitetul tovărășiei și au decis procurarea unei mașini de séménat și uneia de imblătit.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiui, în 7 Iunie 1900.

Piețele europene sunt încă tot sub presiunea evenimentelor de pe piața de fer din America, a căror importanță internă încă nu-i chiarificată.

Declarațiunile optimiste ale directorilor celor mai multe usine din Germania nu sunt în stare de a risipi temerile publicului, știut fiind, că acest optimism este forțat numai de împrejurarea, că cele mai multe usine vor să-și mărească capitalul de acțiuni prin emisiuni nouă și astfel nu zace în interesul lor a arăta starea adevărată. — Argumentul, că importul ferului american în Germania, pre lângă actualul preț, n'ar fi de temut, — încă nu este plausibil; fiind că pe deoparte s'au luat în considerare numai prețurile indigene în lipsa unei exacte evaluări a prețului de export; iar pe de altă parte puțin împoartă prețul actual, fiind-că adevăratul pericol consistă chiar în împrejurarea, că Americanii într'un moment bine-venit se vor sili din resputeri să facă concurență Europei prin cele mai reduse prețuri.

Publicul din America, Anglia, Germania și Austro-Ung. intimidat prin astfel de reflexiuni este predispus pentru realizări (vinđări) și indispus a lua nouă angajamente. — Afară de aceste momente puțin favorabile mai există temerea, că în America prin campania electorală de președinte al Republicei se vor întempla întreruperi în mersul regulat al relațiunilor comerciale. — În Londra se tem de un conflict între Iaponia și Rusia; iar în Berlin publicul este nedumerit din pricina impositului nou de bursă, deși acela nu va fi perceput în măsura proiectată la început.

Acestea sunt momentele principale, cari au influințat relativ nefavorabil asupra tensiunii burselor în genere. Singurul moment favorabil pentru speculațiune zace în progresul ce'l face armata engleză în Transvaal. Ocuparea Pretoriei a contribuit încâtva la ieftinirea banilor, astfel că discontul privat în Londra s'a redus la $2\frac{2}{3}\%$. Banque de France încă a redus discontul dela $3\frac{1}{2}\%$ la 3% în urma abundenței de numărar încurs cu ocașiunea expoziției. Numai Reichsbankul n'a urmat acest exemplu și nici nu sunt prospecte că în toamna anului curent să devină situațiunea financiară mai favorabilă decât în periodul corespondent al anului expirat, din cauză că cererile de împrumuturi de stat și societăți s'au înmulțit considerabil. — Terminarea resboiului transvaalic de sigur va ameliora încâtva situațiunea țirgului monetar și cu deosebire a piețelor streine.

Nicăiri însă n'a fost depresiunea atât de bătătoare la ochi ca în Austria, deși aici nu s'au contat și nici nu s'au planuit nouă conjuncturi. Cele mai fruntașe efecte de speculă au fost expuse la însemnate derute, ce la noi se atribue (nu conjuncturilor nereușite) daunelor mari ce le-a îndurat publicul la bursă de un șir de ani încoace și anume în acțiunile căilor ferate de stat și de diverse întreprinderi. Acuma însă au ajuns în aceeași situațiune de regres valorile de fer și rentele. Cursul rentelor a început să dea înapoi, decând a fost cunoscută în public emisiunea rentei ungare de 4% în coroane. Această restringere a cursurilor a urmat parte cu intențiune de speculă, știut fiind, că cursul de emisiune se va pute folosi spre coperirea operațiunilor de contremine; pe de altă parte însă s'a făcut pentru regularea raportului între rentele austriace și ungare, față de starea etalonului actual și această regulare s'a întrelăsat, fiind-că până acuma n'au ajuns rente nouă la bursă. Cu toate acestea însă rentele ungare și

austriace n'au suferit, față de cursul cel mai urcat, o reducere atât de însemnată ca cele germane, și aceasta este ușor de explicat în urma împrejurării, că publicul nostru n'a participat la operațiunile de bursă în măsură atât de mare, ca în Imperiul german, care a fost silit să-și realizeze fondurile pentru a avé numărarii disponibil pentru scopuri de speculă. Incât privește renta ungară de coroane, deși sub cursul de emisiune, totuși se speră că a ajuns în mâni solide. De fluctuațiunea aceasta retrogradă au fost mai puțin atinse valorile de transport, a căror tendință a fost mai favorisată atât din motive de comunicațiune, cât și din resoane politice financiare. Ferme au rămas valorile de cărbuni și acțiunile de petrol.

CRONICĂ.

Anchetă pentru program european în mersul trenurilor. În 12—14 Iunie se va ține la Paris o anchetă în cauza fixării unui program european în mersul trenurilor. Din partea ministrului ungar de comerț și comunicațiune este esmis ca delegat inspectorul suprem al căilor ferate ungare Jenik Béla.

*

Trenuri accelerate în Transilvania. Un comunicat al direcțiunii căilor ferate ungare dto 19 Maiu, face cunoscut, că ministrul de comerț și comunicațiune, la cererea orașului Cluj, a dispus a se introduce de nou comunicația trenurilor accelerate No. 503 și 504 între Oradea-mare și Cluj, respective Budapesta-Cluj cu începere de la 1 Iunie n. În urma acestei dispozițiuni trenul accelerat No. 503 cu începere de la 1 Iunie n. pleacă din Cluj la 5 ore 23 minute dimineața, sosind la Oradea-mare la 8 ore 38 minute, iar la gara estică din Budapesta la 1 oră 50 minute; trenul No. 504 pleacă din Budapesta la 1 oră 55 minute după amiazi de la Oradea-mare la 6 ore 46 minute seara, și sosește la Cluj la 10 ore 8 minute seara.

În legătură cu aceasta trenurile de persoane No. 515 și 516, cari până la 1 Iunie comunicau numai între Teiuș și Cucerdea secuească, de la 1 Iunie comunică până la Cluj, anume trenul No. 515 de la Cucerdea pleacă spre Cluj la 1 oră 58 minute noaptea, sosind dimineața la 4 ore 27 minute, iar cel No. 516 pleacă din Cluj la 10 ore 47 minute noaptea, sosind la Cucerdea la 1 oră 8 minute, dându-se ast-fel posibilitatea juncțiunii cu trenurile accelerate No. 503 și 504.

*

Scutirea de contribuție a hârtiilor de stat. „Wiener Abendblatt“ de la 24 Maiu ne raportează, că între guvernul austriac și cel ungar s'a încheiat o învoială cu privire la scutirea de contribuție a hârtiilor de stat ungare, și că învoeala e subșternută deja M. Sale spre sancționare.

*

Datoria flotantă a monarhiei. Comisiunea regnicolară esmisă pentru controlarea datoriiilor flotante ale monarhiei și-a ținut a 43 ședință

în Viena la 2 Maiu, în care a constatat următoarea stare a datoriilor flotante la finea lunii Aprilie: în bancnote de 5 fl. 112,006,650 fl., în bancnote de 50 fl. 12,136,250 fl., la o altă 124,142,900 fl. Din această sumă, conform art. de lege XXX din 1899 sunt a se rescumpăra spese comune 112,000,090 fl., iar în sarcina budgetului austriac 12,143,900 fl. În Aprilie nu s'a întâmplat nici o schimbare în suma de circulațiune a bancnotelor de stat).

LITERATURĂ.

Buna chiverniseală e titlul unei broșuri de 65 pagine 4° mic, apărută zilele acestea în tipografia „Tribunei“ din Sibiu, tractând despre muncă, chiverniseală, tovărășii, reuniuni de temperanță, spriginirea și cercetarea bisericeii și școalei, din învățăturile cărora poporul numai folos și înaintare în deprinderi și moravuri bune poate avea. În loc de birturi, biserică și școală, în loc de beție, lenevire și risipire, muncă sirguincioasă, traiu cumpătat și cruțare recomandă poporului țeran această cărticică, scrisă într'o limbă frumoasă și ușoară pe înțelesul poporului. Nu numai poporul însă, ci și cărturarii vor avea adevărată plăcere cetind și rescetind această cărticică de mare folos pentru fie-cine. Autorul ei d-l Teodor V. Păcățian, director al Tribunei, o numește „Carte pentru toți“, și în adevăr toți putem scoate din ea îndemnuri bune și folositoare)

„Buna chiverniseală“ costă 40 fileri (20 cruceri) și se poate procura direct de la autor (Sibiu, Hechtgasse Nr. 16), ori prin administrația Tribunei. E foarte acomodată și ca premii de examen pentru școlari.

Trageri la sorți.

Obligațiunile de 3% cu premii Bodencredit aust. (Boden-Lose) emis. I. d. a. 1880. La 15 Maiu 1900 s'au tras cu premii următoarele losuri:

Seria	Nr.	Premii în cor.	Seria	Nr.	Premii în cor.
39	6	90000	276	23	2000
74	98	4000	2472	76	2000

Rambursarea acestor câștiguri se face la 1 Decembre 1900.

La tragerea de amortisare s'au sortat următoarele 16 serii: 389 804 851 917 1491 1563 1768 1825 2081 2249 2756 2989 3327 3457 3510 3725. Cele 1600 losuri cuprinse în seriile acestea se vor rambursa la 1 Decembre 1900 cu câte cor. 200 libere de imposit; iar în locul obligațiunilor rambursate se vor estrada bilete de premii, cu îndreptățirea de a participa la tragerile de premii. Proxima tragere se va face la 16 August 1900.

Obligațiunile de 3% cu premii Bodencredit austriac em. II. din anul 1889. La tragerea de câștiguri din 5 Maiu 1900 au eșit la sorți următoarele losuri și bilete de premii:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
82	43	400	4380	35	100000	6334	44	400
1610	47	400	4425	19	4000	7101	37	400
3199	47	400	4687	21	400	7174	35	2000
3567	40	2000	5142	31	400	7303	14	400
3838	10	400	5491	47	400.	Rambursarea se face la 1 Februarie 1901.		

La tragerea de amortisare au eșit următoarele 8 serii: 65 2379 3186 4081 4445 4566 5449 7877. Cele 400 losuri cuprinse în seriile acestea se vor rambursă la 1 Februarie 1901 cu câte cor. 200 neto, primind proprietarul în schimbul losului rambursat un bilet de premii, cu care se participă la tragerile de câștig. Proxima tragere la 5 Septembrie 1900.

Obligațiuni de ale băncii ipotecare ung. de 4% cu premii. La tragerea de premii din 15 Maiu 1900 au eșit la sorți următoarele losuri și bilete de premii:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
60	76	3000	1543	99	2000	2378	61	2000
1299	97	70000	2203	8	2000.	Rambursarea acestor câștiguri se va face la 16 August 1900, primind proprietariul în locul obligațiunilor sortate, altele de același număr și serie.		

La tragerea de amortisare au eșit la sorți următoarele 24 serii: 121 142 150 199 822 1206 1223 1648 1763 1769 1790 1977 1996 2057 2501 2543 2729 2888 3308 3383 3705 3706 3770 3829. Cele 2400 losuri cuprinse în seriile de sus se vor rambursă cu câte 200 coroane și în locul lor vor primi proprietarii bilete de premii, cari îi îndreptătesc la proximele trageri de premii. Viitoarea tragere se va face la 15 Novembre 1900.

Împrumutul de stat ungar cu premii d. a. 1870. La 15 Maiu s'au sortat următoarele 52 serii: 249 264 646 666 714 829 1076 1141 1164 1177 1195 1372 1611 1702 1709 1986 2196 2426 2595 2626 2704 3055 3161 3319 3344 3404 3408 3463 3542 3958 4005 4076 4165 4206 4228 4276 4417 4536 4700 4703 4832 4851 5177 5377 5449 5489 5536 5549 5655 5676 5703 5994 dintre cari cu câștiguri mai mari s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
714	7	1000	2595	12	1000	3958	26	1000	5377	50	1000
	9	1000		17	2000	4206	47	1000	5489	26	1000
1076	25	1000	3319	20	1000	4228	5	1000	5655	45	10000
1164	1	20000	3404	18	1000	4851	36	2000	5676	19	200000
	6	2000	3408	2	1000	5377	27	1000	5703	12	1000
	36	1000	3542	28	2000		39	1000		38	1000

1702 48 100. Celelalte 2575 losuri cuprinse în seriile de sus se vor rambursa cu cel mai mic premiu de câte 320 cor. la 15 Novembre 1900 cu detragerea competenței de timbru după scala II.

Losurile „Jó-sziv“. La 15 Maiu 1900 au eșit la sorți următoarele câștiguri principale:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
130	96	50	1796	50	200	4116	45	50	6078	97	50
222	60	50	1845	39	200	4155	59	200	6133	2	50
390	1	50	2087	94	50	4224	9	2000	6455	86	50
404	44	50	2460	34	50	4288	85	2000	7122	55	50
424	37	50	2570	58	50	4726	61	1000	7160	9	50
499	41	1000	2620	64	50	5265	25	200	7348	78	200
1093	29	50	2840	75	200	5319	5	200	7406	96	50
1354	72	30000	3475	42	50	5376	69	50	7498	31	1000
1658	70	2000	3829	38	50.						

Losuri sârbești (Tabac) à frcs 10 d. a. 1888. La 1/14 Maiu 1900 s'au tras cu premii următoarele losuri:

Seria	Nr.	franci	Seria	Nr.	franci	Seria	Nr.	franci	Seria	Nr.	franci
50	83	50	1607	60	50	5860	20	50	7653	12	50
250	96	50	1735	32	50		59	100	7999	7	25000
541	2	50	3339	65	100	5922	44	50	8367	75	50
738	89	100	3969	23	50	6801	21	50	8592	46	50
1283	22	100	4323	56	50	6892	87	250	8832	83	50
1417	31	100	4937	39	50.	Rambursarea se va face la 28 Maiu (11 Iunie 1900. Cuponul de premiu se va detașă, iar losul se va restitui proprietariului cu îndreptățirea de a participă la tragerile de amortisare.					

Spre amortisare s'au tras următoarele 15 serii: 385 796 1051 1192 2122 2672 3100 3154 4288 4398 5185 7487 7893 9009 9963. Cele 1500 losuri cuprinse în seriile aceste se vor rescumpăra la 28 Maiu (11 Iunie 1900 cu câte 13 franci; ér couponul de premiu se va restitui proprietariului spre participare la sortirile de premiu. — Proxima sortare la 1/14 Septembrie 1900.

Losuri de 4¹/₂% Triest din anul 1855. La 1 Iunie 1900 s'au făcut următoarele câștiguri principale:

Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.	Nr.	Cor.
484	315	1923	420	8614	315	12932	420	15721	315	20756	420
664	2100	6257	2100	10435	1050	13242	1050	18067	315	21015	2100
1237	420	6431	420	11508	420	13327	1050	18090	420	22063	420
1811	315	6563	42000	11937	1050	13761	420	18725	315	23689	2100
1846	315	7642	315	12872	1050	15009	420.				

Losuri de Stat din 1864. La 1 Iunie 1900 s'au sortat următoarele 45 serii: 24 188 272 344 477 646 737 787 1294 1359 1368 1377 1503 1509 1608 1679 1690 1818 1859 1886 1889 2149 2163 2173 2206 2553 2755 2809 2899 3022 3057 3128 3293 3344 3419 3447 3463 3489 3520 3559 3661 3697 3811 3829 3865 dintre aceste s'au tras cu câștiguri mai mari următoarele losuri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
24	72	800	1503	86	800	2206	28	800	3293	33	800
	100	800	1509	57	800	2553	7	800	3344	48	2000
188	20	800	1608	1	800	2755	8	800		55	10000
	33	40000	1679	32	800	2809	89	800		74	800
	47	2000		83	800		96	800	3419	78	20000
272	38	800		89	800	2899	66	800	3520	89	800
477	86	800	1690	26	800	3022	34	800	3661	43	2000
646	30	800	1818	6	800		66	800	3697	30	800
	53	4000	1886	28	800	3057	5	800		47	800
787	5	300000	2149	23	800		54	800	3865	60	800
1368	2	800	2173	30	800		90	800		92	800
1377	61	800		54	800	3293	12	10000		95	800
1503	62	4000		56	800.						

Toate celelalte losuri cuprinse în seriile de sus se vor rambursă la 1 Septembrie 1900 cu câte 400 coroane. Proxima tragere la 1 Decembrie 1900.

Amortisări: *Losuri de Stat din 1864:* Seria 1169 Nr. 89. Seria 1628 Nr. 41 per fl. 50. Seria 3593, Nr. 6 per fl. 100.

¹/₅ *Losuri din 1860:* Seria 14780, Nr. 1, Cl. III. á fl. 100.

Losuri Crucia roșie austriacă: Seria 423, Nr. 20.

Losuri Bodancredit aust. em. II.: Seria 1781 Nr. 24; Seria 3699, Nr. 66; Seria 1880 Nr. 8.

Losuri pentru regularea Dunării: Nr. 163717.

Renta austriacă de 4% aur: Nr. 165078, 169958, 195647 á fl. 1000; Nr. 10938—942, 40503—512, 47801 805 per fl. 1000; Nr. 88190, 123361 per fl. 200.

Renta comună de 4²/₀% bilete: Nr. 1438 și 149781 per fl. 300; Nr. 135481 per fl. 200.

Renta comună de 4²/₀% argint: Nr. 1901 fl. 50. Nr. 5923 á fl. 100.

Obliigațiunile c. fer. ungare de 4¹/₂% aur: Seria 7284 Nr. 31, 35.

Priorități Südbahn de 3%: Seria D Nr. 714919, 983873, 1070136; Seria S Nr. 1196131—133; Seria V Nr. 290705—707.

Bursa de efecte din Viena.

Cursul efectelor mai căutate pentru plasări și rentabilitatea lor.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Banenotă).
C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Cassă de păstrare. Cr. = Credit.
d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los.
Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. sc. = scutit de imposit. Scr. = Scrisuri.
St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

21 Maiu 1900		Do- bândă	Numirea valorilor	Scadența cupoanelor	5 Iunie 1900			
Cum- pără	vinde				Cum- pără	vinde	Renta- bilitatea	
		0/0						
I. Efecte publice.								
97.65	97.85	4 ^{3/10}	Renta comună austr. ung. (hârtie)	Mai, Nov.	98.25	98.45	4.31	
97.65	97.85	4 ^{3/10}	dto dto dto	Febr., Aug.	98.20	98.40	4.31	
97.25	97.45	4 ^{2/10}	dto dto (arg.)	Ian., Iul.	98.05	98.25	4.32	
97.25	97.45	4 ^{3/10}	dto dto	Apr., Oct.	98.05	98.25	4.32	
116.—	116.20	4	Renta austr. (aur) sc. . . .	dto	116.10	116.30	4.16	
96.75	96.95	4	dto. dto (coroane) sc. dto.	Mart., Sept.	97.40	97.60	4.13	
116.15	116.35	4	dto. ung. (aur) sc. ung.	Ian., Iul.	116.25	116.45	4.16	
91.35	91.55	4	dto. dto. (coroane) sc. . . .	Iun., Dec.	91.55	91.75	9.65	
99.—	99.70	4 ^{1/2}	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889 .	Ian., Iul.	100.—	100.90	4.54	
120.—	120.90	4 ^{1/2}	dto. (aur)	Febr., Aug.	120.50	121.—	4.50	
98.—	98.60	4 ^{1/2}	Obl. de Regalii ung. sc.	Ian., Iul.	98.—	98.90	4.53	
99.—	—	4 ^{1/2}	dto croato-slav. sc. . . .	dto	99.—	—	4.05	
92.50	93.50	4	Bonuri rurale dto. sc. . . .	dto	91.20	92.20	4.07	
91.70	92.70	4	dto ung. sc.	dto	92.50	93.50	4.30	
92.—	93.—	4	Impr. orașului Viena d. 1894*) .	Mart., Sept.	92.50	93.—	4.40	
96.50	97.—	4	dto dto dto d. 1898*) .	Ian., Iul.	95.50	96.—	4.10	
98.—	99.—	6	dto C. F. de st. bulg. d. 1889 .	Apr., Oct.	97.80	98.40	6.14	
98.50	99.30	6	dto (hip.) C. F. de st. bulg. d. 1892	Ian., Iul.	98.—	98.70	6.12	
II. Scrisuri fonciare.								
94.50	95.50	4	Instit. de Cred. fonciar austr. (Oestr. B.-Cr. A.)*)	Apr., Oct.	94.20	95.20	4.16	
97.70	98.70	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.) . . . C.	Ian., Iul.	97.40	98.40	4.12	
100.60	101.40	4 ^{1/2}	dto dto . . . . . B. B.	Apr., Oct.	100.60	101.40	4.56	
98.50	99.25	4 ^{1/2}	B. com. B.-Pesta . . . . . B. B.	Febr., Aug.	98.50	99.25	4.56	
93.25	94.25	4	dto dto . . . . . C.	dto	93.25	94.25	4.30	
162.25	103.25	4 ^{1/2}	dto dto (Obl. c. 10% pr.) B. B.	Apr., Oct.	102.25	103.25	4.38	
94.—	95.—	4	dto dto dto (5% pr.) C.	dto	94.—	95.—	4.31	
98.70	99.70	4	Banca austro-ungară . . . B. B.	dto	98.60	99.60	4.01	
100.—	101.—	5	„Albina“ Sibiiu . . . . . C.	dto	100.—	101.—	4.95	
100.—	101.—	5	dto t dto . . . . . B. B.	Ian., Iul.	100.—	101.—	4.95	
99.—	100.—	4 ^{1/2}	Cassa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV . . . . . C.	Mart., Sept.	99.—	100.—	4.50	
98.75	99.75	4 ^{1/2}	Inst. de Cred. fonc. (Bod. Cr.-Anst.) Sibiiu em. VI . . . . . C.	dto	98.75	99.75	4.52	
98.—	99.—	4 ^{1/2}	I Cassă de păstrare a capit. Bpesta (I. BP. föv. tak. pénztr.) . B. B.	Mai, Nov.	98.—	99.—	4.56	
98.—	99.—	4 ^{1/2}	Cassa de p. regnic. ung. centr. Bpesta (M. orsz. közp. tak. pztr.) . B. B.	Febr., Aug.	98.—	99.—	4.56	
98.—	99.—	4 ^{1/2}	B. hip. centr. a C. dep. ung. (Tak. pztr. közp. jelzalog B.) em. IV, V. B. B.	Mart., Sept.	98.—	99.—	4.56	
96.—	97.—	4	Instit. de Cred. fonciar ung. (Magy. földhit. int.)	dto	95.—	96.—	4.22	

*) Notarea Burssei din Budapesta.

21 Maiu 1900		De- bândă	Numirea valorilor	Căştigul minimal	5 Iunie 1900	
Cumpără	vinde				Cum- pără	vinde
		%	III. Losuri.			
168.—	170.—	3/2	L. de St. din 1854 à fl. 250 v. = 525 C.	304.—	168.—	170.—
134.50	135.50	4	L. de St. din 1860 à fl. 500 v. a. = 1000 C.	580.—	135.—	135.50
158.—	159.—	4	L. de St. din 1860 à fl. 100 v. a. = 200 C.	116.—	158.25	159.25
202.50	203.—	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 v. a. = 200 C.	180.—	200.—	201.—
203.—	203.75	—	dto dto à fl. 50 v. a. = 100 C.	90.—	200.—	201.—
159.—	160.—	—	L. de St. ung. de fl. 100 = 200 C.	155.81	158.50	159.50
159.—	160.—	—	dto de fl. 50 = 160 C.	77.87	158.50	159.50
138.25	139.25	4	L. „Tisa“	120.—	138.75	139.75
13.—	14.—	—	L. Basilica din Budapesta supr. timb.	6.—	13.—	14.—
—	—	—	L. Jó-sziv supra timbrate	2.—	6.10	7.40
398.—	400.—	—	L. Credit de fl. 100	180.—	397.—	399.—
131.75	132.75	—	L. Clary de fl. 40	58.—	130.—	131.—
335.—	345.—	4	L. pentru navig. dunăreană de fl. 100	105.—	335.—	345.—
252.—	254.—	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	100.—	253.—	255.—
64.50	66.50	—	L. Insbruck de fl. 20	28.—	64.50	66.50
71.35	73.25	—	L. Krakau de fl. 20	28.—	70.—	73.—
234.—	236.—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1880*)	100.—	236.—	238.—
234.—	235.50	3	L. de ale inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1889*)	100.—	234.—	235.50
135.50	137.50	—	L. „Buda“ de fl. 40 supra timbrate	62.50	134.—	137.—
132.50	135.50	—	L. „Pálffy“ dto	58.—	132.50	133.50
63.50	65.50	—	L. „Rudolf“ de fl. 10	11.60	63.50	65.50
40.70	41.70	—	L. Crucea roşie austr. de fl. 10	12.40	40.25	41.25
20.—	21.—	—	dto ung. de fl. 5	6.50	19.75	20.75
—	—	—	dto italiană Lire 10	—	22.—	23.50
175.25	177.25	—	L. „Salm“ de fl. 40	58.—	175.25	177.25
59.50	60.50	—	L. Salzburg de fl. 20	28.—	59.50	60.50
183.—	185.—	—	L. St. Genois de fl. 40	62.25	183.—	185.—
130.—	—	—	L. Stanislau de fl. 20	24.—	130.—	—
365.—	375.—	4 1/2	L. „Triest“ de fl. 100*)	105.—	173.—	—
170.—	—	4	de fl. 50*)	50.—	73.50	75.—
232.—	234.—	4	Scr. fonc. cu pr. ale B. hip. ung. (Magy. jelz. hit. B.) à fl. 100	100.—	234.—	237.—
178.—	—	—	L. Waldstein à fl. 20	20.50	178.—	—
386.—	388.—	—	L. com. Viena din a. 1874 de fl. 100	140.—	386.—	388.—
			IV. Valute.			
11.38	11.42	—	Galbini c. r. monetă	—	11.37	11.41
11.34	11.38	—	„ ferecaţi	—	11.33	11.37
19.27	19.30	—	Napolend'or (20 franci sau 8 fl. v. a.)	—	19.27	19.30
23.66	23.74	—	20 Marce aur	—	23.67	23.75
—	—	—	Lira otomană aur	—	—	—
118.25	118.45	—	Bancnote germâne (100 Marce)	—	118.30	118.50
96.27 1/2	96.37 1/10	—	„ franceze (100 franci)	—	96.22 1/2	96.32 1/2
2.56	2.57	—	Ruble hârtie (100 Ro.)	—	2.55 1/2	2.56 1/2
24.22	24.30	—	Sovereignes	—	24.19	24.24
—	—	—	Bilete române	—	—	—

Etalonul de interese al bancei austro-ung. din 5 Iunie 1900: La cambii

4 1/2 %/o, Lombard pe rente şi scrisuri fonciare de ale băncii 5 %/o, pe alte efecte 5 1/2 %/o.

Discont privat: cu scadenţe de 3 luni 4 3/16 %/o—4 7/4, cu scadenţe mai lungi 4 3/4—5 1/4.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Bilanțul general pe al XVI-lea an de gestiune 1899.

Active.	Contul Bilanțului.	Pasive.	
	Cor. fil.	Cor. fil.	
Cassa în număr	35603.66	Depunerile membrilor (ca-pital social)	26000.—
Împrumuturi pe oblig. cu cavenți	329765.—	Fondul de rezervă	63881.10
Împrumuturi ipotecare	305201.—	Fondul de binefacere	34433.08
Cambii de bancă	65286.—	Fondul de pensiuine	832.50
Credite de cont-curent	57725.06	Depuneri spre fructificare	717753.38
Efecte publice	84580.—	Împrumuturi pe efecte	37892.—
Mobiliar	1350.04	Interese transitorice an-ticipative pro 1900	7922.44
după amort. de	135.— 1215.04	Diverse conturi credit.	838.92
Realități	8951.60	Profit net pro 1899	18893.48
Diverse conturi debitoare și inter. transit. restante	20119.54		
	908446.90		908446.90

Debit.	Contul profitului și perderilor.	Credit.	
	Cor. fil.	Cor. fil.	
Interese:		Interese:	
pentru dep. spre fructif.	32096.04	dela împrumuturi pe obli-gațiuni cu cavenți	28817.78
pentru fond. de binefaceri	1777.46	dela împrumuturi hipo-tecare	22490.62
pentru fond. de pensiuini	21.—	dela cambii de bancă	3919.96
Spese:		dela cred. de cont-curent	1824.22
a) Salare, marce de pre-sență și remunerațiuni	5298.98	dela efecte publice	3973.—
b) imprimare, registre, porto, chirie	1571.98	Provisiuni	4319.52
Contribuțiuni:			
directă și 10% după inte-resele la depuneri	5551.16		
Amortisare din mobiliar	135.—		
Profit net	18893.48		
	65345.10		65345.10

Săliște, în 31 Decembrie 1899.

Dr. Calefariu m. p.,   **Nic. Hențiu m. p.,**   **Dim. Roman m. p.,**   **C. Hertia m. p.,**
 președinte.   secretar.   cassar.   comptabil.

Membrii în direcțiune:

Dumitru Vulc m. p.   **Dumitru Lăpădat m. p.**   **Ioan Comșa m. p.**
Bucur Comșa m. p.   **Iordachie Roșca m. p.**

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am examinat bilanțul prezent, precum și contul profitului și perderilor și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Săliște, în 5 Martie 1900.

Mihailă Stoica m. p.   **M. Ittu m. p.**   **Petru I. Comșa m. p.**   **Dimitrie Roșca m. p.**